

SLOVENSKI NAROD.

ahaja vsak dan zvečer, izmisi nedeje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograde dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po nj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petorostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovoljno pošilja naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Šuklje in šolstvo.

II.

Šuklje trdi vzlic očitnim salslovom nove šole, da je ta šola zelo draga, da pa ni za nič. Ker ni za nič, je navadno zavrže, in ko bi bila nova šola taka, kakor on trdi, bi bile že davno vse avstrijske šole zaprte. A kaj vidimo? Šole se množe od leta do leta in šole se ne usiljujejo ljudem, nego ljudstvo jih želi in vzlic temu nasprotovanju duhovnikov še prosi zanje. Mnogoštevilne prošnje krajnih školskih svetov, ki leže pri krajnih glavarstvih in pri deželni školskem svetu za nove šole in za razširjenje šol, bijejo Šukljeja tako po zobeh, da je pač vsaka beseda odveč. Slavospevi novi šoli poje ves razumnejši del našega naroda v teh prošnjah. S tem pa nečemo trditi, da ustrezajo veljavni školski zakon vsem potrebam. Zakon je že nad 30 let star in treba ga je popolniti v duhu časa.

Toda Šuklje ni samo rekel, da nova šola ni za nič, nego je tudi trdil, da je nova šola slabše od stare šole ter dostavil, da ima zato neovrgljivih dokazov. Pozivljamo Šukljeja, naj spravi te svoje dokaze na dan, da bomo mogli odgovoriti. »Gentleman«, kakor hoče biti Šuklje, bi ne smel delati s pavšalnim sumničenjem. Poznamo prav dobro vse hiše novodobne šole, a če se še ne dajo odstraniti, ni tega krivo učitelstvo. Vkljub Šukljejevemu pavšalnemu sumničenju trdimo smelo, da pomenja nova šola velikanski korak naprej; in da je tisočkrat boljše, nego je bila stara šola, za katero se danes razvema penzionist na Kamnu.

En sam dokaz je Šuklje navedel za svojo trditev, da je bila stara šola boljše, kot je nova šola. In ta dokaz je tako klasično naiven, da moramo dvomiti, če je Šuklje še popolnoma zdrav — na umu.

»Kar je nas starejših, se marsikateri izmed nas pač z jasnim vese-

ljem spominja nepozabnega učitelja na tedaj Ljubljanski normalni, starega korenjaka Ivanetiča. Kak možak je to bil in kake učne uspehe je dosegel s svojo mladino: S svetilko ob belem dnevu lahko hodite po novodobnih uzornih ljudskih šolah in celo na glasovitem dunajskem pedagogiju boste zaman iskali tako bistrih dečkov, tako dobro za ljudska šola, nič manj pa tudi za praktično življenje pripravljenih učencev, kakor so bili odličnjaki v Ivanetičevem četrtm razredu ljubljanske normalne šole.

Ako bi z lastnimi očmi pod tem člankom ne žitali imena nekdanjega profesorja srednjih šol in sedanjega dvornega svetnika in državnega poslanca, bi se na tako izjavo in trditve niti ne ozirali, ker je bedasta. Le z ozirom na Šukljejevo osebo, hočemo osvetliti to njegovo bedarijo.

Šuklje si domišlja, da ima nekaj pojma o ljudskih šolah, čeprav ni teh nikdar nadzoroval, niti po njih sobah učil, in domišlja si, da ima dovolj prakse, govoriti o ljudskih šolah, katero prakso si je pridobil pri aprobiranju školskih knjig na Dunaju. Domišlja si lahko res prav obsežna, ali vzlic temu je Šukljejevo pisanje dokaz, da mož o šolstvu ničesar ne razume. Poučevanje na srednjih šolah se zelo loči od poučevanja ljudskih šol. Tudi po aprobiranih knjigah za ljudske šole se ne more nikdar sklepati na uspehe in na način pouka v teh šolah.

Vsenaše šole in celo pedagogij na Dunaju ne more dobiti takih uspehov, kakršne je dosegel Ivanetič v svojem času, pravi na megalomaniji bolni Šuklje, pa se ni o tem nikdar prepričal. Ali more pameten človek po uspehih enega samega učitelja soditi vse učitelje vesoljne Avstrije? Taka sodba je otročja, je neumna in nedostojna. Šuklje kuje Ivanetiča le zato v deveta nebesa, da bi ponižal vse avstrijsko učitelstvo. Žal nam je, da moramo spraviti na dan zadeve pokojnega našega Ivanetiča. Njegovi potomci naj nam to oprostijo. Neki

Ivanetičev učenec, sedaj še živeč župnik, torej za Šukljeja gotovo merodajen mož, je izrekel naslednjo sodbo: Ivanetič je bil jako dober učitelj, le to napako je imel, da se ni držal nič predpisanih knjig in je bil strašno jezovit. Iz svojih rokopisov je navadno narekoval in tudi po njih učil, to pa nalašč radi tega, da je dobil več učencev za privatni pouk in s tem več dohodkov. Naloge za dom iz računstva je dajal večkrat tako težke, da jih niti osmošolci niso mogli rešiti. Talentirani učenci, katere je on poučeval privatno, so bili njegovi ljubčki in izvrstno poučeni, revežev in tepcev pa ni maral. O odgoji, kakršna se sedaj goji po ljudskih šolah, ni imel niti pojma. Palica je bila v šoli vsakdanja hrana. Kadar ga je ujezil kak paglavci radi slabih odgovorov ali česa drugega, takrat je vstal in letal za učenecem po šoli s palico v roki, dokler ga ni nasekal, če mu ni ušel skozi vrata domov. Takšna gonja se je primerila velikokrat.

Radi verjamemo, da takšnega učitelja ni več dobiti pri nas niti v pedagogiju na Dunaju. Ivanetičevi učenci so bili iz vseh vetrov cele dežele, in sicer najbolj talentirani, ker je takrat na kmetih bilo le jako malo šol, pošiljale so se v mesto najboljše glavičve. Ako je Ivanetič pri obdanih učencih in s privatnim poučevanjem imel sijajne uspehe, se ne čudimo nič, to pa bi drugi učitelji pri takšnih razmerah dandanes dosegli še v veliko večji meri.

»In kaj je stara šola, katere je seveda tudi imela svoje hude nedostatkosti, naposled stala deželo? Oglejte si n. pr. računski zaključek normalno-šolskega zaklada iz l. 1867. in videli boste, da je cela čista potreščina za ljudsko šolstvo na Kranjskem znašala pred 37 leti zgolj 6977 gold. ali 13.954 K, pri katerih so celo že všteti stroški za učiteljske pokojnine. Zadnji računski zaključek normalno-šolskega zaklada za učiteljske pokojnine za 1901. kaže nam izdatke

v znesku 955.241 K, oziroma 97.742 K, tedaj skupaj 1.052.983 K. Ako od te kosmate potreščine odtegnemo dohodke obeh zakladov, kateri so leta 1901. znašali 40.735 K, oziroma 26.131 kron, tedaj skupaj 66.866 K, preostane vendar še čistih stroškov za ljudsko šolstvo 986.117 K! Iz teh suhoparnih številk kaže se pomenljivo dejstvo, da je deželno obremenjenje za ljudsko šolstvo poskočilo tekem 37 let za celih 7066%. Tako Šuklje.

Stara šola je deželo stala res malo, ker so učitelji imeli od 40 do 100 gl. plače na leto in baviti so se morali več z drugimi opravki kakor s šolo, a takih šol je bilo takrat tudi prav malo. Čuditi se moramo, da Šuklje in z njim ves klerikalizem vedno in povsod vpije, kako so drage šole in kako je ljudstvo obremenjeno z davki radi teh, o cerkvi in duhovščini pa ne zine nikdo od teh nikoli besede, dasi je šola z učiteljstvom za narod stokrat potrebnejša kot cerkev. Čemu navajajo klerikalci vedno le šolske stroške? Naj dajo na dan enkrat tudi račune o cerkvenem premoženju in teh dohodkih, o plači duhovščine, o berih, prostih dohodkih, štolnini, mašah itd., in videli boste kmalu, da vsi stroški za šolo v primeri s stroški za vse cerkvene in duhovske potreščine, katere žrtvuje naš narod, so silno majhni ali bagatelni. Cerkev in duhovščina požre največ denarja. Kot državnemu poslancu muje dolžnost poseči tudi v to zadevo, naj nas torej Šuklje zadovolji hitro s suhoparnimi številkami o vseh kranjskih cerkvenih in duhovskih dohodkih. Ako tega ne stori, misliti si moramo, da navaja šolske stroške po klerikalnem kopitu le zato, da se ljudi slepi iz sovraštva zoper šolo. Vemo prav dobro, da so šolski stroški veliki. Če hočemo dovesti narod do boljše omike, do boljše bodočnosti in sreče, treba bo žrtvovati še mnogo več; a ti stroški, ta žrtev in srčna kri našega naroda ne bo zaman in brez uspeha, ves ta založen

kapital se bo obrestoval s tisočermi odstotki. Kakor je treba za vzdrževanje vojne treh reči: denarja, denarja, denarja, isto ga je treba tudi za ljudsko prosveto, za narodno omiko, za šolo. Kdor je temu nasproten, je ali slep in otrpjen brez narodnega čuta, ali pa zagrižen nasprotnik vsakega narodnega napredka.

Vojna na Daljnem Vztoku. Izpred Port Arturja.

Kakor je bilo pričakovati, je general Steselj poziv, da bi se naj Port Artur vdal, odločno odklonil. Japonci bodo torej morali, ako hočejo dobiti trdnjavo v svoje roke, zavzeti Port Artur z naskokom, ki bo gotovo tako krvav, kakor ga zgodovina še ne pozna. Japonci vedo dobro, da jih bo to stalo naravnost ogromnih žrtev; da bi se teh izognili, so pozvali generala Steslja, da jim naj trdnjavo, katere itak ne more baje obraniti, izroči, da se prepreči nadaljno krvolitje.

Kdor bi mislil, da bi Japonci morda iz humanitete radi dosegli, da bi Port Artur kapituliral, bi se zelo motil. Za Japonce so pri tem odločilni in merodajni popolnoma drugi oziri in nagibi!

Čim bi namreč trdnjavo prostovoljno kapitulirala, bi si Japonci ne le ohranili tisoč in tisoč vojakov, marveč bi, kar je glavno, postala vsa oblegača ogromna armada mahoma prosta in bi se lahko porabila v okrepljenje japonske mandžurske vojske proti generalu Kuropatkinu.

Ker se sedaj še domneva, da Kuropatkinova armada še ni tako številna kakor japonska, bi Japonci v slučaju kapitulacije Port Arturja lahko koncentrirali vse svoje sile na eno točko, lahko bi objeli Ruse z veliko premočjo in jih porazili.

Ta načrt je bil kajpak zelo vabljiv, a splaval je po vodi — Steselj

Seveda je nedostajalo tem lepim potezam duha — no bolje je biti lepemu nego duhovitemu.

Pozdravila sta se, pri čemer ga je objela ona okoli pasa. On se mi je zdel prvi hip nevoljen, potem pa se je nasmejal in jo je spravil v diskreten kotiček za širokim stebrom. Sela sta na divan, in natakarm jima je prinesel vitko steklenico vina in slaščic. Opazoval sem ju.

On je bil videti uporen, ona pa — kako si ga je osvajala! Sedala mu je v naročje, objemala, poljubovala ga, šepetala mu v uho ... in evo, že komaj pol ure ga je premagala popolnoma.

Hlastno je vstal, opasal svoj meč, plačal, in roko v roki sta odhitela vun v noč ...

Sel je z njo, nekje morda pa mu je v beli postelji spavala nevesta in sanjala sladke sen nedolžnosti. Morda je ravno prišel od nje, in dihanjenih čistih ustnic, drhteč na njegovih, je umorila strupena sapa te hijene; ali pa pojde morda jutri k njej, in poljubi njeni bodo bele lilije, ki padejo v blato.

Ali ona ne ve tega in sanjala bo dalje. Sanjaj, dekle! Sanjati je lepo, živeti pa je grdo za človeka.

LISTEK.

Vinjeta.

Josip Knaflič.

Bilo je še zgodaj (za ta kraj namreč), in prostori so samevali v tihi praznoti. Le tuintam je ždel pri mizici kakšen gost, v čemeru svoji resnosti preje podoben filistru nego bonvivantu, dasi je najti filistrov na takih krajih prav tako malo kakor angelov v peklu ... in tuintam je prišel kdo skoz steklena vrata, ki so bila odprta na ulico.

Sicer pa je vladal dolčas po vsej kavarni. Markerji so zdehali po kotih, blede gospodična v bifeju je čedila čašice, orkester na gorenjem koncu dvorane pa je dremal. Le po dolgih presledkih kdaj so segli klavirni umetniki tam po svojih instrumentih — kakor bi se splašili, se je zdelo vsakikrat — in so zaigrali; ali godba je napravila zgolj šum, drugega učinka ni imela.

In nastale so nekaterikrat pavze, ko je bilo povsem tiho v kavarni — in samo mehke, plazeče stopinje dam je bilo slišati. Gorindol so se izprehajale po dolgi dvorani, druga za prugo so krožile okoli miz, lepe

dame rožnih lic, temnih oči in s sladkim parfemom v svili bujnih toalet. Hodile so mimo mene, pošasi, telesa zvijaje in metaje na-me zdaj plamete, zdaj marže pogleda — levinje sem videl hoditi tako po zverinjah.

Slonel sem top v svojem kotu. Nisem čutil ne strasti, ne poželjenja. Zakaj tudi najsurovejši strasti se hoče diha poezije, ako naj se razvname ... toda tukaj v tem osračju! Kavarniški vzduh, oni leni, strupeni duh kave in likerjev, se je spajal s soparico poletne noči in tisočermi gniliimi hlapovi velemeda, pritiskajočimi z ulice, v atmosfero, ki je bila prenasočena grde banalnosti in je vse okoli sebe obdajala z ostudnostjo. Ostudna je bila širna dvorana z blestečimi zrcali in rdeče-baržunastimi divani, ostudna kričava godba, ostudni godci in natakarmji, ostudno celo so bile električne žarnice s srepro, bohotno svojo svetlobo. In dame šele! Kake grde vlačuge! Pogled nanje je zbujał gnus in njihov parfem je smrdel ...

V meni se je porajalo naenkrat kakor upor jezne moči, in bilo mi je, da bi planil pokoncu, da bi popteplal pod nogami te odurne spake,

ki so se mi režale tu tako nesramno v obraz, da bi pograbil te revne, onemogle kreature natakarmjev za vratove in stresel njih trhla telesa iz oblek kakor se strese blato iz cunj ... da bi razbil vse okoli sebe in se dvignil nad vso to gnusobo, jako in ponosno. In hip pozneje me je objelo hrepenenje, da bi zbežal od tod v sanjav vrt, kjer mesečni žarki poljubujejo bele rože ... Toda atmosfera, ki sem jo dihal, je zadehnila mojo kri, ostal sem, in moja duša se ni povzpela do nikakega junaštva.

Noč je štela pozne ure, in v kavarni je postajalo živahnje ... Vesele družbe mladih gospodov so prihajale, prostori so se polnili, smeh, petje in ženketanje čaš se je razlegalo, enako vrisikom zmagojučih strasti, v šumne valove godbe, ki je igrala neprestano, divje, kakor blazna. In dim cigaret se je kadil, glave so se omamljale — levinje so triumfoje gnale proč plen za plenom ...

Med njimi, Venerinimi izvoljenimi hšerami, je bila ena posebno zanimiva. Bila je to visoka, suha ženska, pol mlada, pol stara, z razmršenimi črnimi grivami in fantastnim slamnikom, ki se je zibal na

njeni glavi nalik velikemu eksotičnemu netopirju. Vsa vražje grdo-lepa ženska! Kakor furija je vihrala venomer semtertja po dvorani, sukaje glavo na vse strani, in zdajpazdaj je obstala pred kako mizo, z naenkratnim zaletom, kot bi jo nekaj popadlo, in je zapičila svoje zelene, žgoče oči v tega ali onega tam sedečega, čudno, krčevito zgibaje pri tem z udi ... Strašna strast je morala prevzemati to žensko, in kadar se je pojavila tako pred menoj, mi je bilo, da plane zdajci na-me, me oklene kakor pajek muho in mi izpije kri ...

Prizadevala si je mnogo, a sreče ni imela. Nihče je ni povabil k sebi, vsak se je bal menda, da mu ne bi izpila krvi!

A ona se je zdela, da nekoga pričakuje. Večkrat je tekla vun na ulico in vsakogar, ki je vstopil, je premotrila.

Slednjič menda je prišel pravi, kajti z divjim nasmehom se mu je zagnala naproti.

Bil je mlad mož, po uniformi sklepati železniški uradnik. Uniforma je bila zelo lepa, pa tudi on je bil zelo lep človek. Raven in visok, s krasnimi svetlorjavimi brki in dihom zdravja na svežem finobritem obrazu.

ni mož, da bi se vdal! Port Artur se bo ali držal, ali pa bo častno padel!

Njegovi hrabri, heroični branitelji umrjo raje častne in slavne smrti za domovino, kakor pa da bi se strahopetno vдали!

O položaju portarturske trdnjave nam poročila ne vedo skoraj ničesar novega povedati.

Japonci baje neprestano bombardirajo mesto s tako intenzivnostjo, da je prebivalstvo prisiljeno prebiti v podzemskih hodnikih, ki so varni pred bombami in granati. Kitajci pripovedujejo, da je japonska artiljerija vse svoje strele koncentrirala proti skladišču premoga, da bi ga uničila.

Japonci baje zatrjujejo, da bodo tekom petih dni zavzeli trdnjavo, dočim Rusi zagotavljajo, da se lahko drže vsaj še dva meseca.

Neki Američan, ki je bil v službi v ladjedelnici v Port Arturu in je te dni došel v Čifu, pripoveduje, da se je po pomorski bitki dne 10. t. m. vrnila v Port Artur samo ena križarka, ki je imela štiri dimnike; bila je sicer poškodovana, a ker so jo v kratkem popravili, je zopet odplula iz pristanišča.

Po tem poročilu se ruske oklopnice niso vrstile nazaj v luko, kakor so zatrjevali Japonci!

Ruske mine so pokrite s starim železom. Njih učinek je velikanški. Tisoč in tisoč Japoncev so že uničili. Mine so bile dosedaj najboljšo obrambno sredstvo portarturske posadke.

Za koliko so se Japonci že približali pravi trdnjavi, se ne more presoditi. Po nekaterih poročilih so se oddaljili šest milj, po drugih pa še eno miljo.

Reuterjev urad pa poroča, da so se Japonci izkrcali v Golobem zalivu in da prodirajo proti trdnjavi od Palangdinga, ki leži dve milj severno od Port Arturja.

Druge vesti pa vedo celo povedati, da so se Japonci že polastili nekaterih notranjih utrd.

Da je ta vest izmišljena ni treba naglašati! Čim bi se namreč Japonci polastili le ene notranje utrde, bili bi že tudi gospodarji mesta.

Manifest generala Steslja.

General Steselj, poveljnik portarturski, je izdal na posadko ta-le manifest:

Junaški branitelji Port Arturja! Prišel je trenotek, da združimo vse svoje moči, da ohranimo ped ruske zemlje — trdnjavo portartursko. Naš veliki car, naša skupna mati — sveta domovina ruska — pričakuje od nas brezpogojno izvršitev naše svete dolžnosti, da ubranimo trdnjavo sovražnega navala. Vsakdo iz-

med nas se naj spominja svete svoje prisege in v prai si naj udolbe prepičanje, da sanj ni nikjer drugje mesta, kakor na obidju trdnjave. Ravnao se po zgledu svojih junških prednikov, se ne bomo umaknili niti za en korak; sovražniku ne prepustimo niti pedi svoje zemlje in vsikdar se mu bomo postavljali v bran s hrabrostjo. Pride čas, ko bomo sovraga kaznovali za njegov predrzni napad! Sovražniki, bodite prepričani, da je Bog z nami! Steselj, general.

„Cesarevič“ v bitki.

Častniki oklopnice „Cesarevič“ pripovedujejo: Admirala Vithefta je ubila granata, ko je stal na poveljniškem mostiču. Ista granata je ubila tudi tri oficirje in štiri pomorščake. Druga granata je zadela krmilo in ubila in ranila vsakogar, ki je bil v bližini. Tretja bomba se je razpočila na jamborih in uničila telefon, brzogajne aparate, kompase in krmilo. Vsa ladja se je stresla in se vrtila v krogu, dokler se niso v desetih minutah izvršila na krovu najnujnejša popravila. Nato je prevzel poveljstvo najstarejši kapitan, ki je odredil, da naj se nemudoma odpluje proti Tsingtau. Stroji so služili kot krmilo in ravnati se je bilo treba po zvezdah, ker so bili vsi kompasi pokvarjeni. Ob 3. uri zjutraj se je posrečilo nekemu mlademu častniku, da je sestavil nov kompas. Ponoči so nas napadle japonske torpedovke petkrat. Toda nobeden torpedo ni zadell ladje. Japonci so spuščali pred oklopnicami plavajoče mine. Vsi topovi in stroji so funkcionirali izborni. Ob devetpalnem Kruppovem oklopu so brez uspeha odletavale največje krogle. Ko so bili porušeni dimniki, smo porabili 350 ton premoga, dočim je nam zadostovalo sicer 120 ton. Vkljub temu je „Cesarevič“ še vozil 16 vozlov na uro.

Vladivostoško brodovje.

Iz Vladivostoka se poroča, da ste obe križarki „Rosija“ in „Gromoboj“ srečno dospeli v luko. Včeraj so nekateri listi vedel povedati, da se je med potoma potopila „Rosija“, kar pa ni resnično, kakor je razvidno iz gori navedenega poročila.

Križarka „Novik“ — potopljena.

Po poročilih iz Londona je baje došla vojnemu ministru v Petrograd brzogajka, da se je križarka „Novik“ na potu v Vladivostok potopila. Ako se upošteva, da je ostal „Novik“, kakor so zatrjevali japonski viri sami, v bitki popolnoma nepoškodovan, je popolnoma izključeno, da bi se potopil, ako ga niso napadli Japonci, kar se pa tudi zanika. Sicer se je pa že včeraj poročalo, da je „Novik“ že prispel v Vladivostok.

ima tudi med tistimi, ki so ostali v samostanu, odločne nasprotnike. Odehati pa zaradi tega ni mislil. Volja njegova je bila železna in neupogljiva in kar je sklenil, to je izvršil do zadnjih konsekvenc, pa če bi to moral plačati s svojo glavo. In tako je teklo življenje v samostanu prav tako, kakor prej, ko je še živel prijor Ahacij.

Prijor Celestin je imel samo enega prijatelja, kateremu je res zaupal. To je bil Simon Kozina, ki ga je Celestin smatral za svojo glavno oporo, ker mu je vestno poročal o vsem, kar se je godilo na Vrhniku in daleč okoli po vaseh in gradovih in ker je izvolnil tudi stvari, ki jih sicer niti pri spovedi ni bilo izvedeti. Prav posebno važnost je polagal na natančna poročila o početju Antona Magajne, katerega je smatral za najnevarnejšega nasprotnika samostana in naravno je, da ga je tudi zanimalo Magajnovo razmerje z gospo Regino, ki je imela na vse ženstvo velik vpliv ter je mnogo storila, da je celo ženstvo nehalo hoditi k spovedi, k maši in k obhajilu ter se navzemalo reformacijskih nauk.

— Bojim se, da nastane iz Magajnovega razmerja z gospo Regino še krvava tragedija, je večkrat menil prijor Celestin. Če spozna Završan, da se mu je žena izneverila — kdo ve kaj stori.

„Palada“ na potu v Vladivostok.

Kakor je znano, je admiral Togo poročal, da se je v pomorski bitki dne 10. t. m. najbrže potopila križarka „Palada“, katero je sploh Togo v svoji domišljiji potopil že nešteto krat, a je še vedno živa. Tudi to pot ga je, kakor se kaže, varala njegova fantazija. Zatrjuje se namreč, da pluje „Palada“ proti Vladivostoku in da so jo te dni že videli na severnovzhodni japonski obali.

Baltiško brodovje.

Kakor se poroča iz Petrograda so vesti, da bi baltiško brodovje sploh ne odplulo na bojišče, po polnoma neosnovane. Nasprotno, vlada je že vse ukrenila, da bo brodovje na potu na bojišče kar najbolje preskrbljeno s premogom tudi v slučaju, da bi Angleška ne hotela odpreti svojih pristanišč ruskemu brodovju in mu ne dala premoga. Sicer pa ne bo nikdo ničesar izvedel o baltiškem brodovju, dokler se ne bo pojavilo na bojišču. Ali je že odplulo, ali bo šele odplulo, to ostane tajno, in ruska vlada je poskrbela, da ne bo nikdo nepoklicano in o nepravem času odgnil satorja, ki zakriva to skrivnost.

Križarka „Ural“.

Ruska križarka „Ural“ je na portugalski obali, kakor se poroča iz Londona, streljala na angleški parnik „Scotian“, ga ustavila in preiskala. Takioto je ustavila 45 km od Gibraltarja parobrod „Brookfield“. Enako poroča tudi parnik „Oroja“ in več drugih ladij, da so jih zasledovale ruske križarke.

Nemški ljudski shod v Opavi.

Opava, 18. avgusta. Že sinoči pri mirosovju vojaške godbe povodom današnjega cesarjevega rojstnega dne je izbruhnilo nemško divjaštvo. Vojško godbo je obkolilo več tisoč ljudi, ki so z vižganjem in pretenjem prisilili godbo, da se je vrnila v vojašnico. Igranje cesarske himne so prepili s petjem „Die Wacht am Rhein“. Danes je bil že davno napovedani ljudski protestni shod zoper ustanovitev slovenskih paralelek na učiteljskih v Opavi in Tešnu. Na shod so prišli le poslanci Schreiter, Wolf, Fr. Hofmann, Bendel in Türk. Predsedoval je opavski podžupan dr. Krammer. Došlo je blizu 10.000 ljudi. Da se pokaže „nemška sloga“, napadali so govorniki strastno poslance dr. Demela in Hofmanna ter zahtevali, naj odloži ta mandata. Mnogi pa je vpila „fej!“ — Sprejele so se resolucije: 1.) Nemški ljudski shod smatra nameravano ustanovitev slovenskih paralelek na učiteljskih v Opavi in Tešnu za najprej drznejši vseh dosedanjih korakov,

da se se izroči nemškemu Šlezijcu nad vse drago, selo razvito šolstvo Slovanom. 2.) Vidi v tem in v prejšnjih sredstvih slovanizovanja, da se hoče uresničiti namera, da se mirna, selo kulturna „nemška“ Šlezija izroči sili in neomiki manjvrednega lakomnega plemena. (Tako Nemci psujejo!) 3.) V teh korakih vidi pripravno sredstvo, da se v dosedaj vedno lojalnih in potrpežljivih srcih nemških Šlezijcev zatre vsaka privrženost napram skupni državi in vsakršno patriotično in dinastično čuvstvo (Tako groze Nemci kroni!). 4.) Shod poziva s svarišnim glasom vlado, da takoj opusti namero glede ustanovitve paralelek na učiteljskih v Opavi in Tešnu (Tako Nemci vladi zapovedujejo!). 5.) Zahteva uvedbo nemškega državnega jezika ter izreka svoje trdno, globoko prepričanje, da brez izdatnega pospeševanja nemštva, ki je v Avstriji zvezni (?) element, ne more skupna država dolgo obstati; ako se zatira (?) ta državo združujoči element, se bo Avstrija v najkrajšem času razdejala in razbila. (Tako znajo Nemci prokrovati!)

Opava, 18. avgusta. Po shodu so šli zborovalci demonstrirati pred vladno palačo, kjer se je vršil ravno banket, ki ga je priredil deželni predsednik na čast cesarjeve slavnosti. Demonstrantje so tako surovo razsajali, da je splezal posl. Wolf na neki drog ter pozival množico, naj gre k spomeniku cesarja Jožefa II. Proti došlim orožnikom so se demonstrantje takoj kot besni zagnali, vsled česar je bilo več hudo ranjenih z bajoneti. Priti je moral bataljon pešcev in oddelek konjenikov, da se je polegel »furor teutonicus«.

Vlada se vdaja nemškemu terorizmu?

Praga, 18. avgusta. Kakor poročajo nemški listi iz Šlezije, se je vlada deloma že vdala držnim nemškim zahtevam glede slovenskih paralelek na učiteljskih v Opavi in Tešnu, ker je dotični načrt poslala po deželnem odboru deželnemu šolskemu svetu, kakor so Nemci zahtevali.

Opava, 18. avgusta. Vodstvo češke stranke v Šleziji je obvestilo vse občine v opavski okolici, naj ne hodijo povodom nemškega shoda in nemških demonstracij v Opavo, ker se itak vrši dne 21. t. m. tam slovenski shod v prilog ustanovitvi paralelek. Tudi se izreče deželnemu predsedniku zahvala za njegovo postopanje. Slovani v opavski okolici so praznovali cesarjev rojstni dan z znanimi kresovi, da so kljubovali nemški demonstraciji.

je prodajal papeževe blagoslove in opuščanje grehov. S tankim, civilnim glasom je vabil ljudi k sebi in jim z veliko zgovornostjo ponujal svoje „blago“. Kmetkega ljudstva se je kar trlo okrog njega.

— Ljudje kristjanski, je vpil suhi kapucin, sem pojdije, sem! Ne skrbite samo za svoje požrešne želodce, skrbite za svoje neumrljive duše. Vaše duše ne bodo deležne večnega izveličanja, ker so vse črne grehov. Veči grehov ima vsak izmed vas, kakor je kapelj v morju. Tu imate priložnost, da svoje duše operete in očistite, da bodo po Vaši smrti kar naravnost zletele v nebesa. Kupite, ljudje krščanski, blagoslov svetega očeta, ki obvaruje Vas in Vašo živino in Vaše njive vseh nezdod! Kupite odpustkov, da obvarujete svoje duše večnega pogubljenja!

Velika gruča ljudstva je stala okrog kapucina in ga poslušala. Nekateri so se pač smejali, drugim pa se je čitalo na obrazih, da verjamejo vsako besedo, dočim so tretji segali v žep in odštevale kapucinu krvavo prisluzene svotice ter dobivali za svoj denar popisane kose pergamenta.

Završanova družba je nekaj časa nevoljno opazovala ta prizor, potem pa odšla v cerkev poslušat ljubljanskega kanonika, ki je imel ta dan propoved.

Trgovinska pogodba z Italijo.

Dunaj, 18. avgusta. Iz dobro poučenih krogov se sporoča, da je Avstro-Ogrska privolila v italijansko zahtevo glede izjemne carine na uvoz 200.000 hektolitrov bele vina. Carina za to množino bo znašala 25 K.

Dogodki v Macedoniji.

Carigrad, 18. avgusta. Takoj za poslanikoma Avstro-Ogrske in Rusije so se oglasili pri turški vladi tudi poslaniki ostalih velesil, da bodo istotako pomnožili število orožniških častnikov v Macedoniji.

Sofija, 18. avgusta. Zelo sumljivo je, da je Turška imenovala divizijskega generala Hamdi pašo za nadzornika ob turško-bolgarski meji. Hamdi paša je nemudoma odrinil na svoje novo mesto.

Solun, 18. avgusta. Okoli Jernidže-Vardarja se zbirajo vstaši v nepristopnem bičevju ob jezeru. Prišla sta jih zasledovat dva turška bataljona. Vstaši pa se ne bavijo v prvi vrsti s svojo idealno nalogo, temuč silijo prebivalce, da prestopijo v eksarhat ter sprejemajo bolgarske pope v grške cerkve.

Turško-ameriški spor.

Carigrad, 18. avgusta. Nesresnične so vesti dunajskih listov, da se grozi med Ameriko in Turčijo spor znova poostri. Med obema državama se je temveč doseglo naglo sporazumljenje, ker sta obe državi popustili iz bojznosti, da se katere druga velesila v zadevo vmeša. Tako se je odložilo na nedoločen čas vprašanje o ustanovitvi ameriškega poslaništva v Carigradu, ravnotako se je opustilo vprašanje o ameriškem varstvu nad protestanti v Mali Aziji. Pač pa je priznala Turčija pismeno ameriškim šolam na Turškem popolno enakopravnost s šolami drugih narodnosti. Žena ameriškega konzula, kateri so Turki opustošili neko posestvo, je dobila odškodnine 5000 funtov.

Dopisi.

Iz Semiča. Dne 24. julija t. l. bila je nova maša v Semiču, zbralo se je mnogo duhovnikov in druge gospode, gospe in gosposičen in tudi domači Marijini otroci niso zamudili „špasa“ tega dne. Vse je bilo že pripravljeno, le naš skrbni mesar še ni vedel za govedo. Naenkrat zagrmel za goro in strela ubije brejo kravo, katere je imela čez 3 dni tele zvreči. Naš skrbni mesar je bil takoj pripravljen meso od strele ubitega goveda po ceni kupiti in je to meso svojim odjemalcem drago prodal. Mesoglednik mesa ni poznal, spoznal ga je, da je užito. Mesar pa je vedel, na kak način da je živinčje poginilo, pa se ni za to zmenil. Vsa stvar se orožniško zasleduje, na kar se bodeta morala mesar A. S. in mesoglednik zagovarjati. Tako meso smo uživali še pozneje štiri dni.

Iz Bučke. Na graščini Radeljci na Dolenjskem službuje kot oskrbnik Jože Jaklič. Obljubil je tukajšnjim kmetom, da jim bo hlače pristrgel, ne pa ne pravih hlač, ampak hotel je s tem reči, da bo bližnjim kmetom nagajal, kjer koli bo mogel. Najprej je pričel pri perutnini. Kakor se katere kakos prikaže na graščinsko zemljo, brž gre tožit. Mož je strasten kurji preganjalec. Toda, ne čudimo se temu. Pred nekaj leti, ko je on prišel sem, je graščinskih kokoši kar mrgolelo. Morebiti je mož jedel same kurje kožice ter so se mu pristudile. A sedaj le še tu in tam okoli graščine katere kokoši žalostno hodi nadejajoč se prerane smrti, ker vidi, da se je sedaj naselila obilna in potrebna Jakličeva rodbina. Mesto da Jaklič nam kmetom sitnosti dela ali takorekoč hlače reže, naj bi malo bolj gledal, kako bo gospodaril, kajti začasa njegovega obolega gospodarstva je to posestvo strašno zanemarjeno. Poglejmo malo kako se Jaklič peča s svinjerejo. V dvajsetih hlevih se dolgočasita dva praseta ker krulita grdo, grdo, češ, da je za takega oskrbnika grdo, ko jima več tovarišije ne preskrbi. Toda še najbrž ne bosta imela časa odebeliti, in je že pri bližnem mesarju nabrušen nož. In vinogradi — kaki so! Radi neumnega okopavanja po vročini ter prepoznega škropljenja se je perje in grozdje strašno osmodilo. Kaj ko bi vse to prišel veleposestnik g. Kavšek pogledat? Ne vem kaj bi rekel. Gotovo bi temu oboležu kako hlače pristrgel ter mu pot pokazal tja proti Laščam, v Radeljce naj bi pa poslal kakega boljšega oskrbnika, da bi mu kaj do-

Kralj Matjaž.

Zgodovinska povest.
(Dalje.)
XII.

Samostan v Bistri je imel novega gospodarja. Zlasti križec, ki ga je toliko let nosil umrli prijor Ahacij, je sedaj dičil široke prsi patra Celestina, ali sedaj ni bil novi prijor nič prav vesel svojega dostojanstva, po katerem je toliko let hrepenel in obhajale so ga temne slutnje, da utegne biti kmalu konec njegovi slavi in njegovi moči.

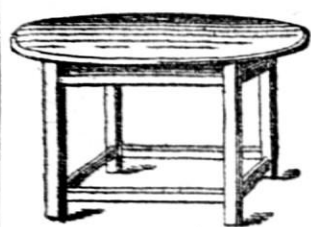
Pri volitvi je namreč med menihi nastal razpor. Nekateri izmed starejših menihov so bili očitno nastopili proti Celestinu, ker se niso strinjali z načinom njegovega vladanja in s sredstvi, katere je rabil, da je krotil zatirano kmetsko ljudstvo. Ciganski napad na samostan je bil napravil na menihe globok vtis. Nekateri so začeli spoznavati veliko nevarnost, ki preti samostanu, če ne začno z ljudmi drugače delati, drugi so se bili navzeli reformacijskega duha in so iz tega vzroka nasprotovali Celestinu. Sicer je pater Celestin vzlic temu zmagal in je postal prijor, toda koj prve dni po njegovi instalaciji so štirje menihi skrivaj zapustili samostan in sporočili, da se več ne vrnejo; iz vsega vedenja nekaterih drugih menihov pa je prijor Celestin spoznal, da

Naznanilo preselitve!

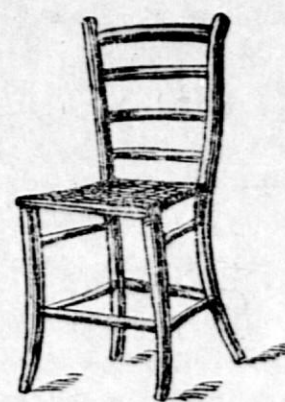
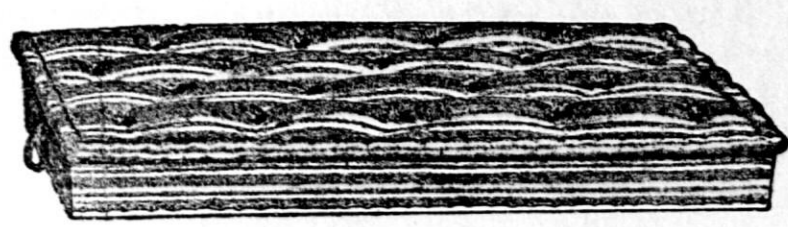
Filip Fajdiga

mizarski mojster in trgovec s pohištvom
v Ljubljani

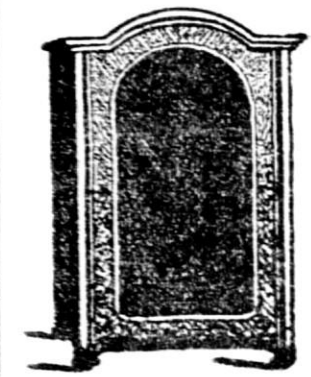
naznanja slav. občinstvu, da je svojo mizarsko obrt in zalogo pohištva preselil iz Prešernovih ulic v svojo lastno hišo na Sv. Petra cesto št. 19, poprej Regalitova hiša, kjer bode izdeloval in prodajal raznovrstno pohištvo po najnižji ceni.

Št. 1.

Št. 2.

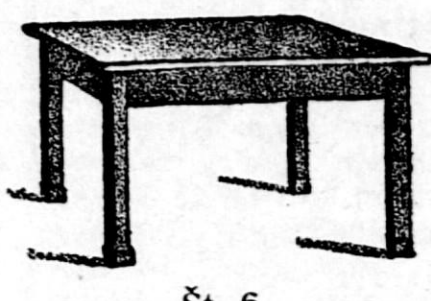
Št. 3.

Št. 4.

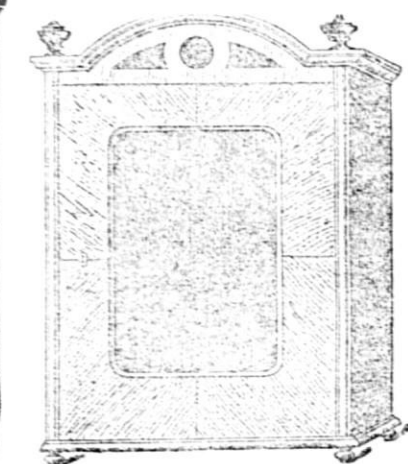

Št. 5.

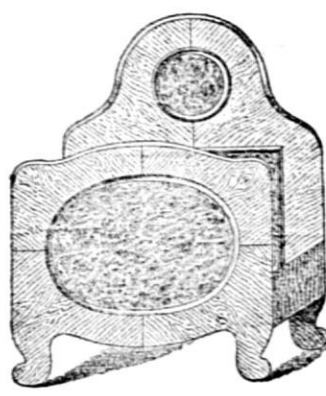

Št. 6.

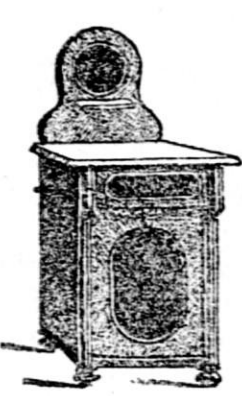
Postelja, omara, miza in stol vkup gld. 22.—.

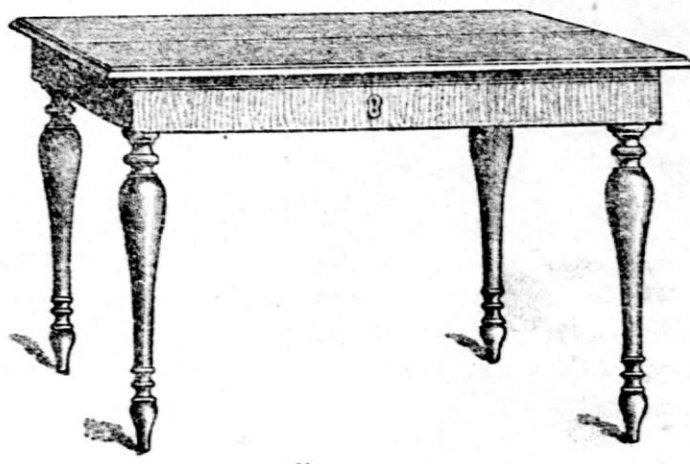
Št. 7.

Št. 8.

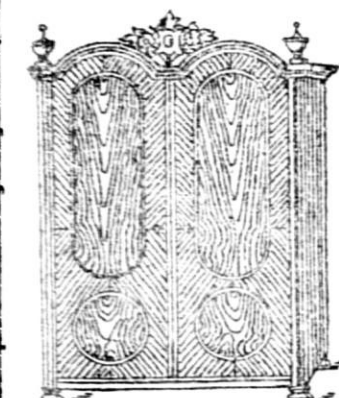

Št. 9.

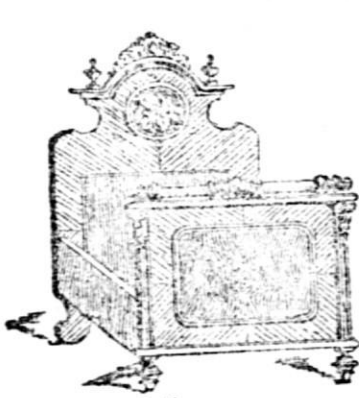

Št. 10.

Dve postelji, dve nočni omarici, ena miza in ena omara vkup gld. 49.—.

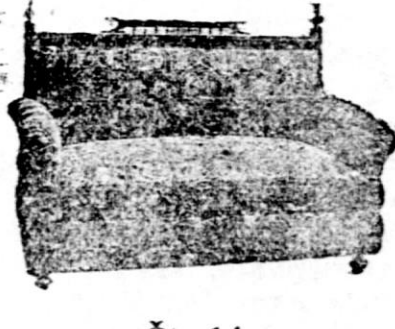
Št. 11.

Št. 12.

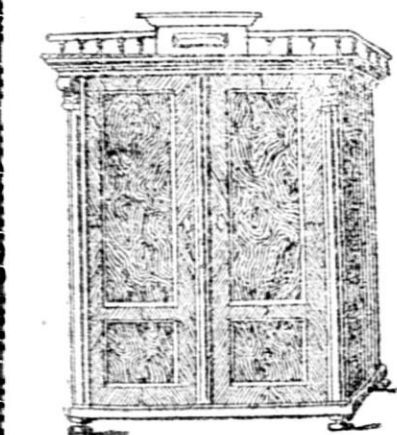

Št. 13.

Št. 14.

Dve postelji, dve nočni omarici, ena omara in en velik naslanjač (zofa) vkup gld. 139.—.

Št. 15.

Št. 16.

Št. 17.

Št. 18.

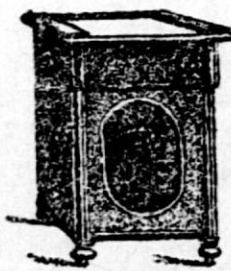
Postelja, nočna omarica, omara in umivalnik vkup gld. 170.—.

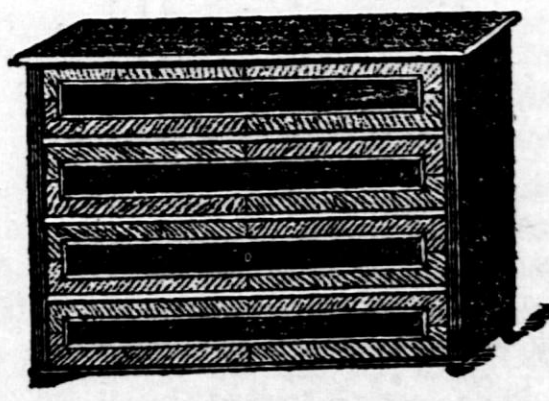
Št. 19.

Št. 20.

Št. 21.

Št. 22.

Postelja, nočna omarica, omara s predali in ena visoka omara vkup gld. 36.—.

Fr. Iglič, Ljubljana.

stopa »Slovan na dan! Komur so razmere v Podgradu znane, pritrditi mora, da je bila ta stavba nujno potrebna. Poslopje napravila je narodna tverka Josip Samša v Ilirski Bistrici, za skupno ceno 38.000 kron. Delo hvali mojstra! »Narodni dom« se otvori še letos.

— **Prememba posesti.** Grajščino barona Wolfartha pri Litiji je kupil državni poslanec Povše za 40.000 K.

— **V Slovenj Gradcu** se je dne 18. avgusta t. l. na šest presvetleu cesarju Francu Jožefu na poslopju »Narodnega doma« izobe sila slovenska zastava. Slovenj Gradec šteje 1000 prebivalcev; od teh se je pri zadnjem ljudskem štetju priznalo 400 za Slovence. Občinski zastop je pustila silo odstraniti slovensko zastavo oziroma je isto vzel redar s silo — in jo nekam odnesel. Proti temu škandaloznemu postopanju se je vložila takoj pritožba na c. kr. okrajno glavarstvo, katero se pa drži disto pasivno in je mirno gledalo to ravnanje. Temu nasproti so pa Nemci postavili ravno pred »Narodni dom« frankfurtsko zastavo, katere še sedaj stoji in jo duvajo vse oblasti.

— **Znano veletrgovino A. Jurze v Ptuj** je prevzel Alojzij Senčar.

— **Laški prestolonaslednik** se mudi v Trbižu, odkoder hodi na lov ob Ralju v revir, ki si ga je najel.

— **Bombe v Trstu.** »Sole« poroča, da je policija zopet našla dve bombi in sicer v mestni plinarni.

— **Zaklalo se je v ljubljanski mestni klavnici** od 1. do 6. avgusta t. l. 77 volov, 2 kravi, 3 biki, 1 konj, 121 prašičev, 197 telet, 87 kostrunov in kozlov ter 6 kozličev; vpeljalo se je pa 288 kg mesa.

— **Korožnim vajam** tukajšnjega domobranskega polka št. 27. se je včeraj z meščanem pripeljalo iz Matzleinsdorfa 253 Čehov.

— **Tatvina.** Alojziju Petelinu je bila v noči od 17. na 18. t. m. neke v mestu, ko je popival, ali ponoči doma, ukradena srebrna ankerura, vredna 24 K, z zlato tanko verižico, katere je imela za obesek pozlačen srček, iz katerega je kamen že izpadel, vredno 64 K, siva jerhasta denarnica, v kateri je bilo 8 K denarja in zlat prstan z višnjevim kamnom, vredno 6 K. Tat je dosedaj še neznan.

— **Prisiljenec se je obesil.** Danes ponoči se je obesil v prisilni delavni prisiljenec Ivan Schachermayer, rojen leta 1869. v Brucku, pristojen v št. Florjan v linškem okraju. Schachermayer je bil za disciplinarno kazni zaprt v samsko celico, kar mu je tako zgrenilo življenje, da si ga je vzel z vrvo. Navedenec je bil baje nekoliko slaboumen.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 27 Slovencev, nazaj pa je prišlo 20 Slovencev in Hrvatov. — 18 Hrvatov je šlo z Reke v Hrušico, 12 ravno od tam v Lend-Gastein, 8 pa na Javorik. — Iz Podbrda je šlo 10 Hrvatov v Zagreb.

— **Našla** je včeraj Marija Pustotnikova, postrežnica, na Dunsjski cesti 10 K denarja.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri zvečer na vrtu hotela »Ilirija« v Kolodvorskih ulicah društveni koncert. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prosta nečlani plačajo 40 vin.

— **Brzoparnik »La Touraine«** francoske prekmorske družbe (zastop potovalna pisarna Ed. Šmarda v Ljubljani), je odplul iz Havra 6. avg. in 13. avg. srečno dospel v New York. Vozil je 6 dni 15 ur. — V torek, 16. avgusta, odpotovalo je od tukaj v Havre 24 izseljencev z otroci in 4 Macedonci.

— **Corrigendum.** V notici »Prijet tate« z dne 17. avgusta t. l. naj se glasi: dninar Aleksander Kavdič, mesto mizarski pomočnik.

— **Hrvatske novice.** — Madjarske zastave so visele včeraj na državnih poslopih v Zagrebu, a povsod so jih morali stržiti orožniki. — Kraljevo, t. j. praznik ogrskega kralja sv. Stefana morajo praznovati jutri, 20. t. m. tudi vsako leto Hrvatje. Ker sta letos dva praznika skupaj, so prosile nekatere hrvaške obrtne zveze, da bi smeli obrtniki na »kraljevo« delati. Deželna vlada jim tega ni dovolila, pač pa jim je naznanila, da smejo delati v nedeljo. — Krapinske toplice izkazujejo 3868 gostov. — Štrajk brivskih pomočnikov v Zagrebu je vstavljen.

— **Slovinci v Ameriki.** — Dinamit je raztrgal na kosce v rudniku Hibbing (Minnesota) 36-letnega Slovence Petra Mohoriča, ki zapušča v stari domovini ženo z otrokom. — Obesil se je blizu

Jolietu 28letni Josip Plavec' doma iz Šrnomaljske fars, ker se je hotela žena od njega ločiti.

— **Najnovejša novice.** — Se eden nemški patrijot. Iz istega vzroka, kakor je posl. Schönerer odložil častno meščanstvo mesta Heba, je tudi dr. Bernardi odložil podžupanstvo, češ, da je proti njegovemu političnemu prepričanju, da se avstrijski cesar vabi v Heb.

— **Vojaški manevri** na Francoskem so tudi odpovedani zaradi pomanjkanja vode.

— **Linčanje zamorcev.** V Stateboru (Amerika) so belokožci polili dva zamorca ter ju na grmadi zažgali; nadaljnjih pet zamorcev so ubili, vse ostale pa izbičali iz mesta.

— **Kuhano vodo** morajo piti v Parizu, ker razsaja pri izviro vodovoda legar.

— **Umrli** je v Zuoju bivši nemški državni in deželni poslanec Haase.

— **Prince Louis Battenberg** je odšel včeraj iz Londona s kraljevim lastnoročnim pismom k carju v Petrograd.

— **Cesar Franc Jožef** se je zopet vrnil v Italijo.

— **Veliki požari.** Pri Galibonu je zgorela tovarna za celulo. Neka žena je zgorela z dvema otrokoma vred, več otrok je hudo opečenih. — V Lodzu je gorel neki velik mlin. Pri tem se je porušil zid ter ubil 11 ognjegascv. — V Piškovicah na Galiskem je zgorelo 90 hiš. — S prerezanimi vratoma so našli blizu St. Hipolita krošnjarko Kovač in njenega 15-letnega sina.

Književnost.

— **»Popotnik«.** Štev. 8 Vae-bina: 1. Požegar: Prosveta. 2. Ivan Vrščaj: Realne knjige za mladino ljudske šole. 3. V. Pulko: Samatologija v ljudski šoli. 4. Ivan Ivanovič: Šolstvo v tujini. 5. Ivan Magerle: Razstava učil, pisarnih izdelkov učencev in ženskih ročnih del v Krškem. 6. Ivan Soga: Pedagoški utrinki III.—CIV. 7. Rezgled. Pedagoški paberki 352. — Kronika.

Telefonska in brzjavna poročila.

Rim 19. avgusta. Računajoč z eventualnostjo, da Francija odpove konkordat, je Vatikan dal monsignoru Gasperiju naročilo, da napravi bilanco o finančnih posledicah tega koraka. Gasperi je dognal, da znaša svota, ki jo plačuje Francija vsako leto samo za duhovščino, okroglo 95 milijonov frankov, k čemur je pa prišteti še stroške za vzdrževanje cerkvenih poslopij. Na drugi strani pa je Gasperi dognal, da bi se dalo na leto potom daril nabrati kvečjemu 50 milijonov, tako da bi nedostajalo vsako leto okroglo 50 milijonov.

Rusko-japonska vojna.

London 19. avgusta. V ponedeljek so Japonci novič naskočili Port Artur in so bili zopet z velikanskimi izgubami odbiti. Iz Cifu se poroča, da so Japonci pri tem naskoku zopet prišli na ruske mine in da je bilo po splošni sedbi do 20.000 Japoncev ubitih in ranjenih.

London 19. avgusta. V tem, ko se je včeraj trdilo, da je pričakovati zavzetje Port Arturja tekom petih dni, pravijo današnja poročila, da utegne trajati še dober teden, predno pade ta trdnjava.

London 19. avgusta. Vest, da so Japonci pozvali generala Stessla, naj kapitulira, je resnična. Zahtevali so, naj jim izroči vse trdnjave in vse vojne ladje, kakor so sedaj. Stessel je odgovoril, da bo branil Port Artur, dokler bo imel kako utrdbo v rokah, in sicer do zadnjega moža.

London 19. avgusta. V Vladivostoku se sodi, da bodo Japonci, čim zavzemo Port-Artur blokirali Vladivostok. Z ozirom na to se delajo tam velikanske obrambne priprave, tako da se bo Vladivostok lahko ravnotako dolgo ali pa še dlje branil Japoncev, kakor Port-Artur.

London 19. avgusta. »Times« javlja, da bo nemški Lloyd preskrboval s premogom baltiško brodovje na potu v Azijo.

zopet sodelovati ali pa na novo pristopiti k zboru slovenske opere, oglašajo se še tekom tega meseca pri društvenem blagajniku g. Francu Rozmanu, Volfove ulice šte. 10, II. nadst.

gusta 1904.

— **Sadna razstava v Radovljici.** V nedeljo 21. t. m. ob 2. uri popoldne se bo vršil v areni razstavnega poslopja v Radovljici shod sadjarjev. Na tem sestanku se bo volil pomnoženi odbor, obstoječ

gradu. Kavnokar dodelan je v Podgradu krasen »Narodni dom«. Vrli narodnjaki v Podgradu, na čelu jim g. Slavoj Jenko, so se poprijeli sicer težavne, a hvalevredne naloge, napraviti na najlepšem mestu stavbo, katere naj priča, da i v tužni Istri

bička naredil. Z vsa gotovostjo bodi rečeno, da J. Jaklič nikoli ne bo koristil svojemu gospodarju. Drugi pot še kaj več.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. avgusta.

— **Osebnost.** Cesar je izvolitev dež. glavarja Otona pl. Dežele za predsednika c. kr. kmetijske družbe potrdil.

— **Krokodilske solze** preta »Grazer Tagblatt«, ker je zveza kranjskih gasilnih društev sklenila izstopiti iz vsenemške »državne zveze« in pristopiti slovenski zvezi. Pri ti priliki pogreva stare tožbe, da se je upeljalo slovensko velevarje in tarna, da nazaduje in propada vee gasilstvo, odkar nimajo Nemei vodstva v rokah. Na nas napravljajo taka tarnanja vedno samo humorističen vtis. Kamor pogledamo, povsod se vidi, da vse napreduje in se razvija ter procvita, kar se vzame Nemcem iz rok. Nemei žive ob spominih na nekdanjo oblast, ki so jo imeli in zato zabavljajo pri vsaki priliki, kadar se kaj odkrhne od te nekdanje njihove, največkrat krivične veljave. Ali to zabavljanje jim ne bo nič pomagalo, kajti naravni procesi se ne dajo ustaviti ne s solzami, ne s zabavljanji. Dežela je slovenska in posledica tega je, da zadobiva slovenski jezik čedalje večjo veljavo in da se mu mora nemščina kot jezik prav neznatne manjšine čedalje bolj umikati.

— **„Slovenski Gospodar“** je glede deželnozbornske volitve iz nove splošne kurije v mariborskem okraju sprožil naslednjo ostrbo pušico: V drugih okrajih imajo Slovenci že povsod svojega kandidata za deželni zbor ter lahko razvijajo potrebno agitacijo. V mariborskem okraju še do danes nimamo kandidata in nihče ne ve, za koga bi naj agitiral in do koga se mu je v agitacijskih zadevah obračati. Vseled tega je vse mrtvo in zaspano, saj ne vemo, kako in kaj bo. Zadnji četrtak je bil sicer nekaj zaupen shod v Mariboru, ki pa ničesar ni sklenil, ker ni bil pravilno sklican. Kaj bo sedaj, ne vemo. V Mariboru so razpoloženi volilni zapiski, a nihče se od slovenske strani ne pobriga za nje. Skrbeti bi trebalo, da bi posebno v mariborskem okraju bilo število slovenskih volilcev odlično, a če se bo tako delalo, bo ravno nasprotno. Mi pozivljamo g. poslance Fr. Robiča, kateremu se je poverila skrb za volilno in agitacijsko delo v mariborskem okraju, da kmalu kaj ukrene v zadevi volitve, kajti čas je že najskrajnejši za to! V delu je rešitev!

— **Beljak protestuje.** Večina mestnih očetov v Beljaku niti ne pozna Šlezije, kaj šele, da bi jim bile količinske znane ondote narodnostne razmere. Navzlic temu pa so v občinski seji »ogorčeno« protestovali zoper ustanovitev slovenskih paralel na učiteljskih v Tešnu in Opavi. Smešno!

— **Učiteljske vesti.** Gdš. Marija Šusteršič pride iz Hotedršice v Grahovo, gdš. Leopoldina Rant iz Starega trga pri Ložu v Hotedršico, gdš. Pavla Lampe iz Cerknice v Stari trg in gspš. Marija Blaznik iz Fare v Banjaloko.

— **Odpor „Radogaja“** opozarja, da je prošnje za podporo vlagati letos najkasneje do 15. dne septembra pri tajniku g. dr. L. Požarju, c. kr. profesorju in ravnatelju višje dekliske šole v Ljubljani.

— **Odpor slov. akad. ferrialnega društva „Save“** opozarja še enkrat, da se vrši prvi redni občni zbor v soboto, dne 20. t. m., ob 8. uri zvečer v društveni sobi v »Narodnem domu«. Dnevni red: a) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; b) poročilo odbora in preglednikov; c) volitve; d) služajnosti. Čč. gg. starešine dobrodošli!

— **Operni zbor slovenskega gledališča.** Gg. pevke in pevci, ki hočejo v bodoči sezoni zopet sodelovati ali pa na novo pristopiti k zboru slovenske opere, oglašajo naj se še tekom tega meseca pri društvenem blagajniku g. Francu Rozmanu, Volfve ulice šte. 10, II. nadst.

— **Kongres in umetniška razstava v Belemgradu.** Te dni so bili v Ljubljani zastopniki srbskih akademikov v Belemgradu in se je določil naslednji vzored za jugoslovansko umetniško razstavo in dijaški kongres: Slovenci odpotujejo v Beligrad že 16. kimavca in prispejo skupaj s Hrvati dne 17. zvečer v srbsko stolico. 18. zjutraj se vrši slavnostna seja akad. društva »Pobratimstvo« v spomin srbskega ustanka l. 1804. Isti dan se odpre umetniška razstava. Zvečer pa se vrši prvi slavnostni koncert, pri katerem sodelujejo umetniki vseh jugoslovanskih narečij. 19. in 20. je dijaški kongres. 20.ega zvečer je drugi koncert. Od strani Slovencev bosta sodelovala dva solista in dijaški oktet. Slovenci ostanejo v Belemgradu pri kronanju kralja Petra I., ki bo 21. kimavca. Prihodnji dan odpotujejo. Slovincem se pripravljajo krasen sprejem in gostoljubnost. Vsi bodo imeli prosta stanovanja, dijaški pa tudi prosto hrano. Nedvomno se pridruži dijakom mnogo slovenskega občinstva. Za informacije je na razpolago: Odbor za jugoslovanski dijaški kongres, Ljubljana, »Narodni dom«.

— **Kranjski kmetovalci v Švici.** Iz Cuga v Švici se nam brzojavljajo; da so kranjski izseljenci bili povsod prijazno sprejeti. Povodom večeršnjega cesarjevega rojstnega dne so imeli mašo, opoldne pa v Rozenbergu pri Cugu slavnostni obed.

— **Vojaški veteranski kor v Ljubljani** udeležil se povodom cesarjevega rojstnega dne v nedeljo dne 21. avgusta ob 8 uri zjutraj maše v farni cerkvi sv. Jakoba. Obhod točno ob 1/8. uro pod spremstvom slavne »Društvene godbe«. Obenem se bo praznovala tudi 100. letnica obstoja dednega cesarstva avstrijskega. Dne 4. septembra t. l. udeležil se kor blagoslovljenja zastave »Vojaškega veteranskega društva na Ježici«.

— **Zadruga krojačev, klobučarjev in rokovičarjev v Ljubljani** opozarja svoje p. n. člane in članice na izredni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 21. avgusta ob pol 10 uri dopoldne v dvorani »Mestnega doma«. Pridite polnočestvilno!

— **Poročil se je** učitelj gosp. Gustav Vidic z gospodično Josipino Koradin. Čestitamo!

— **Veselica v Šiški na „Komarjevo nedeljo“**, t. j. na proščenje sv. Jerneja dne 28. avgusta 1904, zna postati uprav velikanska, soditi po dosedanjih pripravih in zanimanju občinstva. Sloviti šišenski »bob« ter »piščanci« privabijo sleherni leto ta dan na tisoče ljudi, letos nudi se jim pa razen vseh kulinarčnih užitkov še prilika, da s svojo udeležitvijo na slavnosti, vršči se v prid družbi sv. Cirila in Metoda, ubogih Šišenskih šolarjev ter gasilnega društva v Šiški. — pokažejo svoje za vse dobro vneto narodno srce. — 4 pevski zbori, koncertiranje popolne Ljubljanske društvene godbe, tamburaškega kluba, 2 godbi za ples (plešišče na prostem po primorski šegi 240 m² ploskve in ples v sobah), srečolov z dragocenimi dobitki, rusko-japonska pošta, koriantoli, cvetlični sejem, tehtnica, plezanje na smreko z dobitki, »brna« z »Lepega pota« na svojem potovanji iz rožendolskega sejma itd., dokazuje pač bogat spored. Odlične narodne gospice nastopajo kot prodajalke različnih predmetov ter bodo tudi razpečavale narodni kolek za prepotrebno družbo sv. Cirila in Metoda. Popoldne in zvečer zrakoplovi najnovejšega sestava, ob 4. uri pop. dvigne se 4 m dolg Japonec v sinje višave, umetalen ogenj — spopolnjevalo bo užitek. Za telesne potrebe skrbjeno bo z »bobom« in »piščanci«, pa tudi »prašički in »janjčki«, ki se bodo po pristno hrvaški šegi pekli na ražnju v »Verhoševski jami«. Malenkostna vstopnina 20 vinarjev (otroci do 10. leta prosti) ob priveda na to imenitno narodno slavlje gotovo nebroj občinstva v Sv. Jerneja cesto št. 205. Seveda se pokaže čisto pri takih prireditvah kak nasprotnik, i tu je nastalo neko čudno nasprotstvo, ki je pa tako malopomembno — in gladno, da se smo le pomilovalnim čutom omeniti, a se bo ravno zaradi tega gotovo slovensko, namena veselice se zavedajoče sl. občinstvo tem mnogoštevilneje slavnosti udeležilo.

— **Vodno zdravilišče Kamnik.** V nedeljo dne 21. avgusta 1904 bo v kopališčnem parku ob 1/5. uri popoldne cesarska slavnost. Spored: Promenadni koncert mestne godbe. Koriantoli-korzo. Srečolov. Bufet. Zvečer ob 1/9. uri plesni venček v zdravilišču. Vstopnina 60 h. Čisti dohodek je namenjen za dobrodelne namene. V slučaju neugodnega vremena vrši se slavnost v ponedeljek 22. nepreklicno pa v torek 23. avgusta 1904.

— **Sadna razstava v Radovljici.** V nedeljo 21. t. m. ob 2. uri popoldne se bo vršil v areni razstavnega poslopja v Radovljici shod sadjarjev. Na tem sestanku se bo volil pomnoženi odbor, obstoječ

iz odličnih gospodarjev in strokovnjakov sadjarstva naše Gorenjske, ki bo imel nalogo, nadzorovati notranjo uredbo razstave, razsojevati pri razdelitvi odlikovanj, reprezentativni razstavo pri otvoritvi itd. itd. Pripravljalni odbor je že razposlal tozadevne okrožnice ter se povabljeni vlnudno prosi, da se tega važnega sestanka polnočestvilno udeležijo. — Sadnim trgovcem se od pripravljavnega odbora sadne razstave v Radovljici daje na znanje, da bodo na razstavi imeli dovolj prilike ogledati si gorenjsko sadje in se dogovarjati s sadjarji glede sadne kupčije. Naj gotovo pridejo k razstavi!

— **Odbor „Tržiškega Sokola“** javlja tem potom vsem slavnim društvom in prijateljem društva, da se je slavnostna ustanovitev »Sokola«, ki bi se imela vršiti dne 4. septembra t. l. v Tržiču iz nepričakovanih ovir preločila na nedoloden čas.

— **Veselica na Jesenicah**, ki se vrši v nedeljo, 21. t. m. v prospeh Kadičnikov koči na Golici, obeta biti jako zanimiva in prijetna. Kljub temu, da se veselica začne že ob 2. pop., se vendar ni treba nikomur bati vročine, kajti Milanov log, kjer se veselica vrši, leži ob hladni Savi in je tako zaraščeno, da občinstva ne bodo nadlegovali solnčni žarki. Udeleženci bodo imeli lepo priliko prisostvovati otvoritvi velikanskega predora skozi Karavanke in bodo prvi, ki se bodo vozili po njem. Vsaka nesreča pri predoru je izključena. Prostorno plesišče na prostem v senci bo nudilo mladini zadosti zabave. Na veselo družbo plesalcev bo pa gledal iz Save sloviti povodni moč; ker pa se je bati, da bi ne ugrabil kake lepe plesalke in jo odnesel v svoj stekleni grad, kakor nekdanj Urško v Ljubljano, ga bomo privezali. V veliki menažeriji bo zastopano vse živalstvo, ki spada pod okrilje naše podružnice, me njimi najslavnejši naš Zlatorog, katerega sta opevala pesnika Aškerc in Baumbach. Kdor še ni bral teh slavospevov, se bo lahko na svoje oči prepričal, da jih je Zlatorog res vreden. Ker je tudi pri nas sedaj ves na vdušeno za vojsko, se bo vnela pri veselici bitka s koriantoli, da bodo ljudje dali duška svojim šutilom. Svirala bo slavna savska godba. Z ozirom na namen veselice je priča kovati velike udeležbe od zunaj, zlasti upamo trdno, da nas posetijo vsi navdušeni planinci.

— **Vljudna prošnja.** Iz Jesenic se nam piše: Nočni nemiri v skrajnem delu Save, so postali zadnji čas naravnost neznosni. Siti smo do grla »stelečij« basov, kateri pa navadno končajo s prepričnim, priduševanjem in kletvino, da se nam je žije lasje. In to se ponavlja sleherni noč in navadno do ranega jutra. Zadržaje noči imeli smo celo srečo, slišati prepevati tukajšnje »pokarce«; bilo je nekako o polnoči. Kakor že znano, so te »device« ob č. su zadnje stavke tožile, da se jim v moralnem pogledu nastavlja zanjke. Da je naša policija sicer zelo marljiva, se ji ne more odrekati, toda znano nam ni, koliko ta stori v vzdržavo nočnega miru. — Vsi snaki govore za to, da se ponočni razgrajalci v našem delu Save zelo nemoteno gibljejo. Prosimo slavno županstvo, da jim preje poskrbi tukaj za nočni mir in red in, če v to ne zadostuje 2 policaja, nastavi naj se še dva. — Občinski dohodki so pač taki, da bode občina te večje izdatke zelo lahko prebolela in mi ji bomo za nočni mir in osebno varnost zelo hvaležni. Prosimo tedaj!

— **Iz Ilirske Bistrice** se nam poroča: Hotel »Ilirija« prevzame s 1. oktobrom letos, gospod Julij Martinič. Upamo, da se bode gosp. Martinič potrudil, dobro znani hotel kar najbolje voditi. Kot narodnjak se bode moral pač tudi potrditi, da populi ljuko iz pšenice. — Veliko parno žago sezidal bode tu gospod Josip Samsa. Tukajšnja tovarna tostenin Znidarič & Valenčič bode v nekaj mesecih gotova. Poslopje bode štirinadstopeno. Tukajšnja pošta dobi nov poštni voz, seveda s samo nemškimi napisom. Kam vendar jadrmo? Krivica seveda ne zadene tukajšnjega gospoda poštarja, katerega poznamo kot vrlga narodnjaka, pač pa narodiljstvo, gospo Valenčič!

— **Iz Ilirske Bistrice** se nam poroča: Dne 18. zvečer okolo 7. ure nastal je požar — najbrže vsled strele — v Tominjah ter je pogorelo troje hiš z gospodarskimi poslopji.

— **Pogreba se** 31letna slaboumna Pavlina Hrvatina, hči kovača Antona Hrvatina iz Trnovega.

— **„Narodni dom“ v Podgradu.** Ravnokar dodelan je v Podgradu krasen »Narodni dom«. Vrli narodnjaki v Podgradu, na delu jim g. Slavoj Jenko, so se poprijeli sicer težavne, a hvalevredne naloge, napraviti na najlepšem mestu stavbo, katere naj priča, da i v tužni Istri

stopa »Slovan na dan! Komur so razmere v Podgradu znane, prirediti mora, da je bila ta stavba nujno potrebna. Poslopje napravlja je narodna tverka Josip Samsa v Ilirski Bistrici, za skupno ceno 38.000 kron. Delo hvali mojstra! »Narodni dom« se odpre še letos.

— **Prememba posesti.** Grajščino barona Wolfartha pri Litiji je kupil državni poslanec Povše za 40.000 K.

— **V Slovenj Gradcu** se je dne 18. avgusta t. l. na čast prevetlemu cesarju Francu Jožefu na poslopju »Narodnega doma« isobe sila slovenskega zstava. Slovenj Gradec šteje 1000 prebivalcev; od teh se je pri zadnjem ljudskem štetju priznalo 400 za Slovence. Občinski zastopje pustila silo odstraniti slovensko zastavo oziroma je isto vzel redar s silo — in jo nekam odnesel. Proti temu škandaloznemu postopanju se je vložila takoj pritožba na c. kr. okrajno glavarstvo, katero se pa drži čisto pasivno in je mirno gledalo to ravnanje. Temu nasproti so pa Nemei postavili ravno pred »Narodni dom« frankfurtsko zastavo, katere še sedaj stoji in jo čuvajo vse oblasti.

— **Znana veletrgovina A. Jurze v Ptujju** je prevzel Alojzij Senčar.

— **Laški prestolonaslednik** se mudi v Trbižu, odkoder hodi na lov ob Rablju v revir, ki si ga je najel.

— **Bombe v Trstu.** »Sole« poroča, da je policija zopet našla dve bombi in sicer v mestni plinarni.

— **Zaklato se je v Ljubljanski mestni klančnici** od 1. do 6. avgusta t. l. 77 volov, 2 kravi, 3 biki, 1 konj, 121 prašičev, 197 telet, 87 kostrunov in koslov ter 6 kozličev; vpeljalo se je pa 288 kg mesa.

— **Korožnim vajam** tukajšnjega domobranskega polka št. 27. se je večeraj z mešanecem pripeljalo iz Matzeinsdorfa 253 Čehov.

— **Tatvina.** Alojziju Petelinu je bila v noči od 17. na 18. t. m. nekje v mestu, ko je popival, ali ponoči doma, ukradena srebrna ankerura, vredna 24 K, z zlato tanko verzičco, katere je imela za obesek pozlačen srček, iz katerega je kamen že izpadel, vredno 64 K, siva jerhata denarnica, v kateri je bilo 8 K denarja in zlat prstan z višnjevim kamnom, vreden 6 K. Tat je dosedaj še neznan.

— **Prisiljenec se je obesil.** Danes ponoči se je obesil v prielini delavnici prisiljenec Ivan Schachermayer, rojen leta 1869. v Brucku, pristojen v St. Florjan v linškem okraju. Schachermayer je bil za disciplinarno kaznen zaprt v samsko celico, kar mu je tako zgrenilo življenje, da si ga je vzel z vrvo. Navedenec je bil baje nekoliko slaboumen.

— **Delavsko gibanje.** Večraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 27 Slovencev, nazaj pa je prišlo 20 Slovencev in Hrvatov.

— 18 Hrvatov je šlo z Reke v Hrušico, 12 ravno od tam v Lend-Gastein, 8 pa na Javornik. — Iz Podbrda je šlo 10 Hrvatov v Zagreb.

— **Našla je** večeraj Marija Pušotnikova, postrežnica, na Dunajski cesti 10 K denarja.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri zvečer na vrtu hotela »Ilirija« v Kolodvorskih ulicah društveni koncert. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prosta nečlani plačajo 40 vin.

— **Brzoparnik „La Touraine“** francoske prekmorske družbe (zastop potovalna pisarna Ed. Šmarda v Ljubljani), je odplul iz Havra 6. avg. in 13. avg. srečno dospel v New York. Vozil je 6 dni 15 ur. — V torek, 16. avgusta, odpotovalo je od tukaj v Havre 24 izseljencev z otroci in 4 Macedonci.

— **Corrigendum.** V notici »Prijet tate« z dne 17. avgusta t. l. naj se glasi: dninar Aleksander Kavčič, mesto mizarški pomočnik.

— **Hrvatske novice.** — Madjarske zastave so visele večeraj na državnih poslopjih v Zagrebu, a povsod so jih morali stražiti orožniki. — Kraljevo, t. j. praznik ogrskega kralja sv. Stefana morajo praznovati jutri, 20. t. m. tudi vsako leto Hrvatje. Ker sta letos dva praznika skupaj, so proslile nekatere hrvaške obrtne zveze, da bi smeli orožniki na »kraljevo« delati. Deželna vlada jim tega ni dovolila, pač pa jim je naznanila, da smejo delati v nedeljo. — Krapinske toplice izkazujejo 3868 gostov. — Štrajk brivskih pomočnikov v Zagrebu je vstavljen.

— **Slovenci v Ameriki.** — Dinamit je raztrgal na kosce v rudniku Hibbing (Minnesota) 36. letnega Slovence Petra Mohoriča, ki zapušča v stari domovini ženo z otrokom. — Obesil se je blizu

Jolietu 28letni Josip Plavec doma iz Črnomaljske fare, ker se je hotela žena od njega ločiti.

— **Najnovejše novice.** — Se eden nemški patrijot. Iz istega vzroka, kakor je posl. Schönerer odložil častno meščanstvo mesta Heba, je tudi dr. Bernardi odložil podžupanstvo, češ, da je proti njegovemu političnemu prepričanju, da se avstrijski cesar vabi v Heb.

— **Vojaški manevri** na Francoskem so tudi odpovedani zaradi pomanjkanja vode.

— **Linčanje zamorcev.** V Stateboru (Amerika) so belokožci polili dva zamorca ter ju na grmadi zažgali; nadaljnih pet zamorcev so ubili, vse ostale pa izbičali iz mesta.

— **Kuhano vodo** morajo piti v Parizu, ker razsaja pri izviru vodovoda legar.

— **Umrli je** v Zuoju bivši nemški državni in deželni poslanec Haase.

— **Prince Louis Battenberg** je odšel večeraj iz Londona s kraljevim lastnoročnim pismom k carju v Petrograd.

— **Cesar Franc Jožef** se je zopet vrnil v Isl.

— **Veliki požari.** Pri Gabloncu je zgorela tovarna za celulo. Neka žena je zgorela z dvema otrokoma vred, več otrok je hudo opečenih. — V Lodzu je gorel neki velik mlin. Pri tem se je porušil zid ter ubil 11 ognjegasecev. — V Piškovicah na Gališkem je zgorelo 90 hiš.

— **S prerezanimi vrto** voma so našli blizu St. Hipolita krošnjarko Kovač in njenega 15letnega sina.

Književnost.

— **„Popotnik“.** Štev. 8. Vsebine: 1. Požegar: Prosveta. 2. Ivan Vrččaj: Realne knjige za mladino ljudske šole. 3. V. Pulko: Samatologija v ljudski šoli. 4. Ivan Ivanovič: Šolstvo v tujini. 5. Ivan Magerle: Razstava učil, pismenih izdelkov učencev in ženskih ročnih del v Krškem. 6. Ivan Soga: Pedagoški utrinki CIL—CIV. 7. Rezgled. Pedagoški paberki 352. — Kronika.

Telefonska in brzojavna poročila.

Rim 19. avgusta. Računajoč z eventualnostjo, da Francija odpove konkordat, je Vatikan dal monsignoru Gasperiju naročilo, da napravi bilanco o finančnih posledicah tega koraka. Gasperi je doglal, da znaša svota, ki jo plačuje Francija vsako leto samo za duhovščino, okroglo 95 milijonov frankov, k čemur je pa prišteti še stroške za vzdrževanje cerkvenih poslopj. Na drugi strani pa je Gasperi doglal, da bi se dalo na leto potom daril nabrati kvečjemu 50 milijonov, tako da bi nedostajalo vsako leto okroglo 50 milijonov.

Rusko-japonska vojna.

London 19. avgusta. V ponedeljek so Japonci novič naskočili Port Artur in so bili zopet z velikanskimi izgubami odbiti. Iz Cifu se poroča, da so Japonci pri tem naskoku zopet prišli na ruske mine in da je bilo po splošni sodbi do 20.000 Japoncev ubitih in ranjenih.

London 19. avgusta. V tem, ko se je večeraj trdilo, da je pričakovati zavzetje Port Arturja tekom petih dni, pravijo današnja poročila, da utegne trajati še dober teden, predno pade ta trdnjava.

London 19. avgusta. Vest, da so Japonci pozvali generala Stessla, naj kapitulira, je resnična. Zahtevali so, naj jim izroči vse trdnjave in vse vojne ladje, kakor so sedaj. Stessel je odgovoril, da bo branil Port Artur, dokler bo imel kako utrdbo v rokah, in sicer do zadnjega moža.

London 19. avgusta. V Vladivostoku se sodi, da bodo Japonci, čim zavzemo Port-Artur blokirali Vladivostok. Z ozirom na to se delajo tam velikanske obrambne priprave, tako da se bo Vladivostok lahko ravnotako dolgo ali pa še dlje branil Japoncev, kakor Port-Artur.

London 19. avgusta. »Times« javlja, da bo nemški Lloyd preskrboval s premogom baltiško brodovje na potu v Azijo.

bička naredil. Z vsa gotovostjo bodi rečeno, da J. Jaklič nikoli ne bo koristil svojemu gospodarju. Drugi pot še kaj več.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. avgusta.

— **Osebnost.** Cesar je izvolitev dež. glavarja Otona pl. Dežele za predsednika c. kr. kmetijske družbe potrdil.

— **Krokodilske solze** pretaka »Grazer Tagblatt«, ker je zveza kranjskih gasilnih društev sklenila izstopiti iz vsenemške »državne zveze« in pristopiti slovenski zvezi. Pri ti priliki pogreva stare tožba, da se je upeljalo slovensko velevarje in tarna, da nazaduje in propada vse gasilstvo, odkar nimajo Nemci vodstva v rokah. Na nas napravljajo taka tarnanja vedno samo humorističen vtis. Kamor pogledamo, povsod se vidi, da vse napreduje in se razvija ter procvita, kar se vzame Nemcem iz rok. Nemci žive ob spominih na nekdanjo oblast, ki so jo imeli in zato zabavljajo pri vsaki priliki, kadar se kaj odkrhne od te nekdanje njihove, največkrat krivične veljave. Ali to zabavljanje jim ne bo nič pomagalo, kajti naravni procesi se ne dajo ustaviti ne s solzami, ne s zabavljanji. Dežela je slovenska in posledica tega je, da zadobiva slovenski jezik čedalje večjo veljavo in da se mu mora nemščina kot jezik prav neznatne manjšine čedalje bolj umikati.

— **„Slovenski Gospodar“** je glede deželnozborske volitve iz nove splošne kurije v mariborskem okraju sprožil naslednjo ostrbo pisico: V drugih okrajih imajo Slovenci že povsod svojega kandidata za deželni zbor ter lahko razvijejo potrebno agitacijo. V mariborskem okraju še do danes nimamo kandidata in nihče ne ve, za koga bi naj agitiral in do koga se mu je v agitacijskih zadevah obračati. Vred tega je vse mrtvo in zaspano, saj ne vemo, kako in kaj bo. Zadnji četrtlet je bil sicer nekaj zaupen shod v Mariboru, ki pa ničesar ni sklenil, ker ni bil pravilno sklican. Kaj bo sedaj, ne vemo. V Mariboru so razpoloženi volilni zapiski, a nihče se od slovenske strani ne pobriga za nje. Skrbeti bi trebalo, da bi posebno v mariborskem okraju bilo številno slovenskih volitev odlično, a še bo tako delalo, bo ravno nasprotno. Mi pozivljamo g. poslanca Fr. Robiča, kateremu se je poverila skrb za volilno in agitacijsko delo v mariborskem okraju, da kmalu kaj ukrene v zadevi volitve, kajti čas je že najskrajnejši za to! V delu je rešite!»

— **Beljak protestuje.** Večina mestnih očetov v Beljaku niti ne pozna Šlezije, kaj šele, da bi jim bile količinki znane odnotne narodnostne razmere. Navzile temu pa so v občinski seji »ogorčeno« protestovali zoper ustanovitev slovenskih paralel na učiteljskih v Tešnu in Opavi. Smešno!

— **Učiteljske vesti.** Gdč. Marija Šusteršič pride iz Hotedrčice v Grahovo, gdč. Leopoldina Rant iz Starega trga pri Ložu v Hotedrčico, gdč. Pavla Lampe iz Cerkanje v Stari trg in gosp. Marija Blaznik iz Fara v Banjaloko.

— **Odbor „Radogojca“** opozarja, da je prošnje za podpore vlagati letos najkasneje do 15. dne septembra pri tajniku g. dr. L. Požarju, c. kr. profesorju in ravnatelju višje dekliške šole v Ljubljani.

— **Odbor slov. akad. feriatnega društva „Save“** opozarja še enkrat, da se vrši prvi redni občni zbor v soboto, dne 20. t. m., ob 8. uri zvečer v društveni sobi v »Narodnem domu«. Dnevni red: a) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; b) poročilo odbora in preglednikov; c) volitve; d) sluhajnosti. Čl. 63. starejšine dobrodošli!

— **Operni zbor slovenskega gledališča.** Gz. pevke in pevci, ki hočejo v bodoči sezoni zopet sodelovati ali pa na novo pristopiti k zboru slovenske opere, oglašaj se še tekom tega meseca pri društvenem blagajniku g. Francu Rozmanu, Volfove ulice št. 10, II. nadst.

— **Kongres in umetniška razstava v Belemgradu.** Te dni so bili v Ljubljani zastopniki srbskih akademikov v Belemgradu in se je določil naslednji vzpored za jugoslovansko umetniško razstavo in dijaški kongres: Slovenci odpotujejo v Beligrad 16. kimaveca in prispejo skupaj s Hrvati dne 17. zvečer v srbsko stolico. 18. zjutraj se vrši slavnostna seja akad. društva »Pobratimstvo« in spomin srbskega ustanka l. 1804. Isti dan se odpre umetniška razstava. Zvečer pa se vrši prvi slavnostni koncert, pri katerem sodelujejo umetniki vseh jugoslovanskih narečij. 19. in 20. je dijaški kongres. 20.ega zvečer je drugi koncert. Od strani Slovencev bosta sodelovala dva solista in dijaški oktet. Slovenci ostanejo v Belemgradu pri kronanju kralja Petra I., ki bo 21. kimaveca. Prihodnji dan odpotujejo. Slovence se pripravljajo krasen sprejem in gostoljubnost. Vsi bodo imeli prosta stanovanja, dijaki pa tudi prosto hrano. Nedvomno se pridruži dijakom mnogo slovenskega občinstva. Za informacije je na razpolago: Odbor za jugoslovanski dijaški kongres, Ljubljana, »Narodni dom«.

— **Kranjski kmetovalci v Švici.** Iz Cuga v Švici se nam brzojavljajo, da so kranjski izletniki bili povsod prijazno sprejeti. Povodom včerajšnjega cesarjevega rojstnega dne so imeli mašo, opoldne pa v Rozenbergu pri Cugu slavnostni obed.

— **Vojaški veteranski kor v Ljubljani** udeleži se povodom cesarjevega rojstnega dne v nedeljo dne 21. avgusta ob 8 uri zjutraj maše v farni cerkvi sv. Jakoba. Odhod točno ob 1/8 uro pod spremstvom slavne »Društvene godbe«. Obenem se bo praznovala tudi 100. letnica obstoja dednega cesarstva avstrijskega. Dne 4. septembra t. l. udeleži se kor blagoslovljenja zastave »Vojaškega veteranskega društva na Ježici«.

— **Zadruga krojačev, klobučarjev in rokovičarjev v Ljubljani** opozarja svoje p. n. člane in članice na izredni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 21. avgusta ob pol 10 uri dopoldne v dvorani »Mestnega doma«. Pridite polnoštevilno!

— **Poročil se je** učitelj gosp. Gustav Vidic z gospodično Josipino Koračin. Čestitamo!

— **Veselica v Šiški na „Komarjevo nedeljo“**, t. j. na proščenje sv. Jerneja dne 28. avgusta 1904, zna postati uprav velikanska, soditi po dosedanjih pripravah in zanimanju občinstva. Slovit šišenski »bob« ter »piščanci« privabijo sleherni leto ta dan na tisoče ljudi, letos nudi se jim pa razen vseh kulinarčnih užikov še prilika, da s svojo udeležitvijo na slavnosti, vršeči se v prid družbi sv. Cirila in Metoda, ubogih šišenskih šolarjev ter gasilnega društva v Šiški. — Pokažejo svoje za vse dobro vneto narodno srce. — 4 pevski zbori, koncertiranje popolne ljubljanske društvene godbe, tamburaškega kluba, 2 godbi za ples (plešišče na prostem po primorski šegi 240 m² ploskev in ples v sobah), srečolov z dragocenimi dobroti, rusko-japonska pošta, koriandoli, cvetlični sejem, tehnična, plezanje na smreko z dobroti, »brna« z »Lepega pota« na svojem potovanju iz rožendolskega sejma itd., dokazuje pač bogat spored. Odlične narodne gospičice nastopajo kot prodajalke različnih predmetov ter bodo tudi razpečevale narodni kolek za potrebno družbo sv. Cirila in Metoda. Popoldne in zvečer zrakoplovi najnovjšega sestava, ob 4. uri pop. dvigne se 4 m dolg Japonec v sinje višave, umetalen ogenj — spopolnjevalo bo užitke. Za telesne potrebe skrbljeno bo z »bobom« in »piščanci«, pa tudi »prašički« in »janjčki«, ki se bodo po pristno hrvaški šegi pekli na ražnju v »Verbošči jami«. Malenkostna vstopnina 20 vinarjev (otroci do 10. leta prosti) ob privedu na to imenitno narodno slavlje gotovo nebroj občinstva v Sv. Jerneja cesto št. 205. Seveda se pokaže čisto pri takih prireditvah kak nasprotnik, i tu je nastalo neko čudno nasprotstvo, ki je pa tako malopomembno in je gladno, da se smo le pomilovalnim čutom omeniti, a se bo ravno zaradi tega gotovo slovensko, namena veselice se zavedajoče sl. občinstvo tem mnogoštevilneje slavnosti udeležilo.

— **Vodno zdravilišče Kamnik.** V nedeljo dne 21. avgusta 1904 bo v kopališčnem parku ob 1/5. uri popoldne cesarska slavnost. Spored: Promenadni koncert mestne godbe. Koriandoli-korzo. Srečolov. Bufet. Zvečer ob 1/9. uri plesni vendek v zdravilišču. Vstopnina 60 h. Čisti dohodek je namenjen za dobrodelne namene. V slučaja neugodnega vremena vrši se slavnost v ponedeljek 22. napreklčno pa v torek 23. avgusta 1904.

— **Sadna razstava v Radovljici.** V nedeljo 21. t. m. ob 2. uri popoldne se bo vršil v areni razstavnega poslopja v Radovljici shod sadjarjev. Na tem sestanku se bo volil pomnoženi odbor, obstoječ

iz odličnih gospodarjev in strokovnjakov sadjarstva naše Gorenjske, ki bo imel nalogo, nadzorovati notranjo uredbo razstave, razsoditi pri razdelitvi odlikovanj, reprezentativni razstavo pri otvoritvi itd. itd. Pripravljeni odbor je že razposlal tozadevne okrožnice ter so povabljeni vladno prošni, da se tega važnega sestanka polnoštevilno udeležijo. — Sadnim trgovcem se od pripravljavnega odbora sadne razstave v Radovljici daje na znanje, da bodo na razstavi imeli dovolj prilike ogledati si gorenjsko sadje in se dogovarjati s sadjarji glede sadne kupčije. Naj gotovo pridejo k razstavi!

— **Odbor „tržiškega Sokola“** javlja: tem potom vsem slavnim društvom in prijateljem društva, da se je slavnostna ustanovitev »Sokola«, ki bi se imela vršiti dne 4. septembra t. l. v Trbižu iz neprilicakovanih ovir preločila na nedoloden čas.

— **Veselica na Jesenicah**, ki se vrši v nedeljo, 21. t. m. v prospeh Kadilnikov koči na Golici, obeta biti jako zanimiva in prijetna. Kljub temu, da se veselica začne že ob 2. pop., se vendar ni treba nikomur bati vročine, kajti Milanov log, kjer se veselica vrši, leži ob hladni Savi in je tako zaraščen, da občinstva ne bodo nadlegovali solnčni žarki. Udeleženci bodo imeli lepo priliko prisostvovati otvoritvi velikanskega predora skozi Karavanke in bodo prvi, ki se bodo vozili po njem. Vsaka nesreča pri predoru je izključena. Prostorno plešišče na prostem v senici bo nudilo mladini zadosti zabave. Na veselo družbo plesalec bo pa gledal iz Save sloviti povodni mož; ker pa se je bati, da bi ne ugrabil kake lepe plesalke in jo odnesel v svoj stekleni grad, kakor nekdanj Urško v Ljubljano, ga bomo privezali. V veliki menažeriji bo zastopano vse živalstvo, ki spada pod okrilje naše podružnice, me njimi najslavnejši naš Zlatorog, katerega sta opevala pesnika Askerc in Baumbach. Kdor še ni bral teh slavospevov, se bo lahko na svoje oči prepričal, da jih je Zlatorog res vreden. Ker je tudi pri nas sedaj vse na vdušeno za vojsko, se bo vnela pri veselici bitka s koriandoli, da bodo ljudje dali duška svojim šutilom. Svirala bo slavna savska godba. Z ozirom na namen veselice je priča kovati velike udeležbe od zunaj, zlasti upamo trdno, da nas posetijo vsi navdušeni planinci.

— **Vljudna prošnja.** Iz Jesenic se nam piše: Nočni nemiri v skrajnem delu Save, so postali zadnji čas naravnost neznosni. Siti smo do grla »telečjih« basov, kateri pa navadno končajo s prepriom, priduševanjem in kletvino, da se nam je žije lasje. In to se ponavlja sleherni noč in navadno do ranega jutra. Zadnje noči imeli smo celo srečo, slišati prepevati tukajšnje »pokačee«; bilo je nekako o polnoči. Kakor že znano, so te »device« ob č. su zadnje stavke tožile, da se jim v moralnem pogledu nastavlja zanjke. Da je naša policija sicer zelo marljiva, se ji ne more odrekat, toda znano nam ni, koliko ta stori v vzdržavo nočnega miru. — Vsi znaki govore za to, da se ponočni razgrajalci v našem delu Save zelo nemoteno gibljejo. Prosimo slavno županstvo, da jim preje poskrbi tukaj za nočni mir in red in, če v to ne zadostuje 2 policaja, nastaviti naj se še dva. — Občinski dohodki so paš taki, da bode občina te večje izdatke zelo lahko prebolela in mi ji bomo demo za nočni mir in osebno varnost zelo hvaležni. Prosimo tedaj!

— **Iz Ilirske Bistrice** se nam poroča: Hotel »Ilirija« prevzame s 1. oktobrom letos, gospod Julij Martič. Upamo, da se bode gosp. Martič potrudil, dobro znani hotel kar najbolje voditi. Kot narodnjak se bode moral paš tudi potruditi, da populi ljuko iz pšenice. — Veliko parno žago sezidal bode tu gospod Josip Samsa. Tukajšnja tovarna tistenin Žnideršič & Valenčič bode v nekaj tednih mesečih gotova. Poslopje bode štirinadstopen. Tukajšnja pošta dobi nov poštni voz, seveda s samo nemškimi napisom. Kam vendar jadramo? Krivica seveda ne zadene tukajšnjega gospoda poštarja, katerega poznamo kot vrlga narodnjaka, paš pa naročiteljico, gospo Valenčič!

— **Iz Ilirske Bistrice** se nam poroča: Dne 18. zvečer okolo 7. ure nastal je požar — najbrže vsled strele — v Tominjah ter je pogorelo troje hiš z gospodarskimi poslopji.

— **Pogreša se** 31letna slaboumna Pavlina Hrvatina, hči kovača Antona Hrvatina iz Trnovega.

— **„Narodni dom“ v Podgradu.** Ravnokar dodelan je v Podgradu krasen »Narodni dom«. Vrli narodnjaki v Podgradu, na delu jim g. Slavoj Jenko, so se poprijeli sicer težavne, a hvalevredne naloge, napraviti na najlepšem mestu stavbo, katere naj priča, da i v tužni Istri

stopa »Slovan na dani! Komur so razmere v Podgradu znane, pritrđiti mora, da je bila ta stavba nujno potrebna. Poslopje napravlja je narodna tverka Josip Samsa v Ilirski Bistrici, za skupno ceno 38.000 kron. Delo hvali mojstra! »Narodni dom« se otvori še letos.

— **Prememba posesti.** Grajščino barona Wolfartha pri Litiji je kupil državni poslanec Povše za 40.000 K.

— **V Slovenj Gradcu** se je dne 18. avgusta t. l. na čast presvetlemu cesarju Francu Jožefu na poslopju »Narodnega doma« izobe sila slovenska zastava. Slovenj Gradec šteje 1000 prebivalcev; od teh se je pri zadnjem ljudskem štetju priznalo 400 za Slovence. Občinski zastopje pustil a silo odstraniti slovensko zastavo oziroma je isto vzel redar a silo — in jo nekam odnesel. Proti temu škandaloznemu postopanju se je vložila takoj pritožba na c. kr. okrajno glavarstvo, katero se pa drži čisto pasivno in je mirno gledalo to ravnanje. Temu nasproti so pa Nemci postavili ravno pred »Narodni dom« frankfurtsko zastavo, katere še sedaj stoji in jo čuvajo vse oblasti.

— **Znano veletrgovino A. Jurze v Tuluju** je prevzel Alojzij Senčar.

— **Laški prestolonaslednik** se mudi v Trbižu, odkoder hodi na lov ob Rablju v revir, ki si ga je najel.

— **Bombe v Trstu.** »Sole« poroča, da je policija zopet našla dve bombi in sicer v mestni plinarni.

— **Zaklalo se je v ljubljanski mestni klavnici** od 1. do 4. avgusta t. l. 77 volov, 2 kravi, 3 biki, 1 konj, 121 prašičev, 197 telet, 87 kostrunov in kozlov ter 6 kozličev; vpeljalo se je pa 288 kg mesa.

— **Korožnim vajam** tukajšnjega domobranskega polka št. 27. se je včeraj z mešanecem pripeljalo iz Matzleinsdorfa 253 Čehov.

— **Tatvina.** Alojziju Petelinu je bila v noči od 17. na 18. t. m. nekje v mestu, ko je popival, ali ponoči doma, ukradena srebrna ankerura, vredna 24 K, z zlato tanko verižico, katere je imela za obesek pozlačen srček, iz katerega je kamen že izpadel, vredno 64 K, siva jerhata denarnica, v kateri je bilo 8 K denarja in zlat prstan z višnjevimi kamnom, vreden 6 K. Tat je dosedaj še neznan.

— **Prisiljenec se je obesil.** Danes ponoči se je obesil v prisilni delavnici prisiljenec Ivan Schachermayer, rojen leta 1869 v Brucku, pristojen v St. Florjan v linškem okraju. Schachermayer je bil za disciplinarno kazen zaprt v samsko celico, kar mu je tako zgrenilo življenje, da si ga je vzel z vrvo. Navedenec je bil baje nekoliko slaboumen.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 27 Slovencev, nazaj pa je prišlo 20 Slovencev in Hrvatov.

— 18 Hrvatov je šlo z Reke v Hrušico, 12 ravno od tam v Lend-Gastein, 8 pa na Javornik. — Iz Podbrda je šlo 10 Hrvatov v Zagreb.

— **Našla je včeraj Marija Pušotnikova**, postrežnica, na Dunajski cesti 10 K denarja.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri zvečer na vrtu hotela »Ilirija« v Kolodvorskih ulicah društveni koncert. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prosta nečlani plačajo 40 vin.

— **Brzoparnik „La Touraine“** francoske prekmorske družbe (zastop potovalna pisarna Ed. Šmarda v Ljubljani), je odplul iz Havra 6. avg. in 13. avg. srečno dospel v New York. Vozil je 6 dni 15 ur. — V torek, 16. avgusta, odpotovalo je od tukaj v Havre 24 izseljencev z otroci in 4 macedonci.

— **Corrigendum.** V notici »Prijet tate« z dne 17. avgusta t. l. naj se glasi: dninar Aleksander Kavčič, mesto mizarški pomočnik.

— **Hrvatske novice.** — Madjarske zastave so vselej včeraj na državnih poslopih v Zagrebu, a povsod so jih morali stržiti orožniki. — Kraljevo, t. j. praznik ogrskega kralja sv. Stefana morajo praznovati jutri, 20. t. m. tudi vsako leto Hrvatje. Ker sta letos dva praznika skupaj, so prosile nekatere hrvaške obrtne zveze, da bi smeli obrtniki na »kraljevo« delati. Deželna vlada jim tega ni dovolila, paš pa jim je naznanila, da smejo delati v nedeljo. — Krapinske toplice izkazujejo 3868 gostov. — Štrajk brivskih pomočnikov v Zagrebu je vstavljen.

— **Slovenci v Ameriki.** — Dinamit je raztrgal na kosce v rudniku Hibbing (Minnesota) 36 letnega Slovence Petra Mohoriča, ki zapušča v stari domovini ženo z otrokom. — Obesil se je blizu

Jolieta 28letni Josip Plavec doma iz črnomaljske fare, ker se je hotela žena od njega ločiti.

— *** Najnovejše novice.** — Se eden nemški patrijot. Iz istega vzroka, kakor je posl. Seb. 6. nener odločil častno meščanstvo mesta Heba, je tudi dr. Bernardi odločil podžupanstvo, češ, da je proti njegovemu političnemu prepričanju, da se avstrijski cesar vabi v Heb.

— **Vojaški manevri** na Francoskem so tudi odpovedani zaradi pomanjkanja vode.

— **Linčanje zamorcev.** V Stateboru (Amerika) so belokožci polni dva zamorca ter ju na grmadi zažgali; nadaljnjih pet zamorcev so ubili, vse ostale pa izbičali iz mesta.

— **Kuhano vodo** morajo piti v Parizu, ker razsaja pri izviru vodovoda legar.

— **Umrli** je v Zuoju bivši nemški državni in deželni poslanec Haase.

— **Prince Louis Battenberg** je odšel včeraj iz Londona s kraljevim lastnoročnim pismom k carju v Petrograd.

— **Cesar Franc Jožef** se je zopet vrnil v Isl.

— **Veliki požari.** Pri Gabloncu je zgorela tovarna za celulo. Neka žena je zgorela z dvema otrokoma vred, več otrok je hudo opečenih. — V Lodzu je gorel neki velik mlin. Pri tem se je porušil zid ter ubil 11 ognjegasev. — V Piškovicah na Galiciji je zgorelo 90 hiš.

— **S prerazanimi vratom** so našli blizu St. Hipolita krošnjarko Kovač in njenega 15letnega sina.

Književnost.

— **„Popotnik“**, št. 8. Vsebine: 1. Požegar: Prosveta. 2. Ivan Vrščaj: Realne knjige za mladino ljudske šole. 3. V. Pulko: Samatologija v ljudski šoli. 4. Ivan Ivanovič: Šolstvo v tujini. 5. Ivan Magerle: Razstava učil, pismenih izdelkov učencev in ženskih ročnih del v Krškem. 6. Ivan Soga: Pedagoški utrinki III.—CIV. 7. Rezgled. Pedagoški paberki 352. — Kronika.

Telefonska in brzojavna poročila.

Rim 19. avgusta. Računajoč z eventualnostjo, da Francija odpove konkordat, je Vatikan dal monsignoru Gasperiju naročilo, da napravi bilanco o finančnih posledicah tega koraka. Gasperi je dognal, da znaša svota, ki jo plačuje Francija vsako leto samo za duhovščino, okroglo 95 milijonov frankov, k čemur je pa pristeti še stroške za vzdrževanje cerkvenih poslopij. Na drugi strani pa je Gasperi dognal, da bi se dalo na leto potom daril nabrati kvečjemu 50 milijonov, tako da bi nedostajalo vsako leto okroglo 50 milijonov.

Rusko-japonska vojna.

London 19. avgusta. V ponedeljek so Japonci novič naskočili Port Artur in so bili zopet z velikanskimi izgubami odbiti. Iz Cifu se poroča, da so Japonci pri tem naskoku zopet prišli na ruske mine in da je bilo po splošni sodbi do 20.000 Japoncev ubitih in ranjenih.

London 19. avgusta. V tem, ko se je včeraj trdilo, da je pričakovati zavzetje Port Arturja tekom petih dni, pravijo današnja poročila, da utegne trajati še dober teden, predno pade ta trdnjava.

London 19. avgusta. Vest, da so Japonci pozvali generala Stessla, naj kapitulira, je resnična. Zahtevali so, naj jim izroči vse trdnjave in vse vojne ladje, kakor so sedaj. Stessel je odgovoril, da bo branil Port Artur, dokler bo imel kako utrdbo v rokah, in sicer do zadnjega moža.

London 19. avgusta. V Vladivostoku se sodi, da bodo Japonci, čim zavzemo Port-Artur blokirali Vladivostok. Z ozirom na to se delajo tam velikanske obrambne priprave, tako da se bo Vladivostok lahko ravnokot dolgo ali pa še dlje branil Japoncev, kakor Port-Artur.

London 19. avgusta. »Times« javlja, da bo nemški Lloyd preskrboval s premogom baltiško brodovje na potu v Azijo.

Darovi za pogorelce na Studenčicah

Darovali so: Franc Jaro 50 K, Josipina Jannik 100 K, Marija Uršič 15 K, Baronica Grancy z družino 26 K, Generalica Ljudmila pl. Mitrovič z družino 10 K, Julij Nouljan, pek, 10 K, Družina major pl. Žagar 10 K, Družina Schneditz viš. dež. sod. svet. 20 K, Rodbina dr. Papeževa 10 K, Josip Jesih, mesar 10 K, Major pl. Laninger 10 K, A. Z. 1 K, Marlene Eger 10 K, Rodbina dr. Pirčeva 10 K, Rodbina Miklauc 10 K, Rodbina Drogenik 10 K, kron. H. König 5 K, Ella Röger 5 K, kron. Neimenovan 5 K, A. Zehentner 1 K, C. Kopp 3 K, Pakj, dež. sod. podpredsednik 3 K, Grof Künigl 3 K, A. Kurč 1 K, N. Starowski 1 K, N. Weber 1 K, Kolenc, restavratore 5 K, Valent. Ribič 1 K 40 v, J. Kováčik, Rakovnik 5 K, J. Narobe, Gorčane 1 K, Marija Sušteršič, Sretnje 1 K, Franc Chwatal, Gorčane 1 K, Frid. Tome 1 K, Simon Jelenc, Sretnje 20 v, Jul. Messner 3 K, Franc Okorn 1 K, Schönherr 1 K, Juri Lechinger 1 K, Anton Venturini 2 K, Josip Lavtizar 4 K, Zdravko Urbančič 2 K, Franc Bukovec 1 K, Azim Mstija, Kranj 1 K, Prmož, Graben 40 v, Ivan Nagy 1 K, Ban Ljubljana 1 K, Miklavž Pipan 1 K, Dr. Milan Papež, Dunaj 4 K, Franc Jakob 1 K, Dr. Praxmarer 4 K, Franc Sedej 1 K, Klauer 10 K, Jesenko, profesor 4 K, Frančiška Kavčič, 3 K, Poštni kontrolor Kavčič, Trst 2 K, Jarc, c. kr. sodnik 5 K, Albin Železnik 1 K, Mih. Kos, učitelj, Pirnice 2 K, Ana Čadež, Ljubljana 1 K, Anton Sušnik 1 K, Kristina Lavrin 20 K, Al. Raab 4 K, Župni urad Preska 73 K, Ivan Vrbnovnik, trnovski župnik 4 K, Restavratore Schrey in družba v restavraciji na ljubljanskem kolodvoru 50 K Skupaj 664 K.

Pogorelci so za prejete darove srčno hvaležni, krajevni odbor, na čelu mu č. g. Anton Berce, župnik na Sori, pa prosijo še nadalje: Na pomoč revnim pogorelcem na Studenčicah!

Zahvala.

Prostovoljno gasilno društvo v Radovljici se najiskrenejše zahvaljuje velerodnemu gospodu c. kr. svetniku Ivanu Murniku za znaten dar 200 K ob priliki, ko ga je imenovano društvo proglasilo častnim članom.

Za prost. gasilno društvo
Pavel Kristan, načelnik.

Zahvala.

Podpisano županstvo potrjuje prejem v znesku 72 K 18 vin, in se tem potom iskreno zahvaljuje za trud slav. tamburaškemu društvu „Soga“ v Logatcu, vsem obiskovalcem veselice, katero je priredilo gori omenjeno društvo v prid pogorelcem v Šmihelu.

Županstvo Hrenovice, 18. avgusta 1904.
Ivan Debeve, župan.

Borzna poročila.

Ljubljanske

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 18. avgusta 1904.

Saložbeni papirji.

	Denar	100	1000
4% majeva renta	99.40	99.60	
4 1/2% srebrna renta	100.15	100.35	
4% avstr. krona renta	99.30	99.50	
4% zлата	119.30	119.50	
4% ogrska krona	97.15	97.30	
4% zлата	119.10	119.20	
4% posojilo dežele Kranjske	99.50	101.00	
4 1/2% posojilo mesta Spiljet	100.25	101.25	
4 1/2% Zader	100.00	100.00	
4 1/2% bos. herc. žel. pos. 1902	100.75	101.75	
4% češka dež. banka k. o.	99.60	100.00	
4% z. o.	99.60	99.90	
4 1/2% zst. pisma gal. d. hip. b.	101.20	102.20	
4 1/2% pešt. kom. k. o. z			
10% pr.	106.50	107.50	
4 1/2% zast. pisna Innerst. hr.	100.50	101.00	
4 1/2% o. o. o. o. o. o. o. o.			
dež. hr.	101.00	102.00	
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban	100.10	101.10	
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železn. d. dr.	100.00	101.00	
4 1/2% obl. češke ind. banke	100.75	101.75	
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98.50		
4% prior. dol. žel.	99.10	100.10	
3% juž. žel. kup. 1/2%.	302.90	304.90	
4 1/2% avst. pos. za žel. p. o.	101.00	102.00	

Srečke.

	1884	1885	1886
Srečke od 1. 1884	133.75	135.75	
" " 1885	257.00	261.00	
" " 1886	161.75	163.75	
" tizske	302.00	310.00	
" zem. kred. I. emisije	292.00	302.00	
" " II.	268.00	274.00	
" ogr. hip. banke	92.00	95.50	
" srbske & frs. 100.00	129.00	130.00	
" turške	21.00	22.00	
Basilika srečke	490.00	471.50	
Kreditne	77.00	83.00	
Inomoške	78.00	83.50	
Krakovske	67.00	71.00	
Ljubljanske	53.00	55.50	
Avst. rud. križa	29.25	30.25	
Ogr.	87.00	71.00	
Rudolfove	75.00	79.50	
Salcburške	508.00	518.00	
Dunajske kom.			

Debitne.

	87	87.50
Žužne železnice	632.00	633.00
Državne železnice	1805.00	1815.00
Avstr.-ogrske bančne delnice	641.50	642.50
Avstr. kreditne banke	754.00	755.00
Ogrske	249.50	250.50
Živnostenske	647.50	648.25
Premogokop v Mostu (Brux)	438.50	439.50
Alpske montan	2295.00	2304.00
Praške žel. ind. dr.	498.75	499.75
Rima-Murányi	393.00	396.00
Trbovske prem. družbe	480.00	484.00
Avstr. orožne tovr. družbe	172.00	173.00
Češke sladkorne družbe		

Valute.

	11.33	11.37
C. kr. cekin	19.05	19.07
20 franki	23.43	23.51
20 marke	23.92	24.00
Sovereigns	117.15	117.35
Marko	95.10	95.30
Laški bankovci	2.53	2.54
Rublj	4.84	5.00
Dolarji		

Zlitne cene v Budimpešti.

Dne 19. avgusta 1904.

Termin.

	za 50 kg K 10.72	za 50 kg K 10.95
Pšenica za oktober	50	8.27
Ra " april 1905	50	7.54
Ra " oktober 1904	50	7.54
Koruzi " september	50	7.32
Oves " oktober	50	

Efektiv.

vzdržno.

Jako praktično na potovanju.
nepogrešljivo po kratki uporabi.

Preskušeno po zdravstvenih oblastvih.

Spričevalo Dunaj, 3. julija 1897.

Kalodont

neobhodno potrebna
zobna Oräme.

Odlični higieniki potrjujejo, da je skrbno gojenje zob in ust za naše zdravje neobhodno potrebno. Zlasti se s tem prepreči razne žlezočne bolezni. Kot izpričano sredstvo zato izkazuje se „Kalodont“, ki spojuje antiseptični vpliv s potrebnim mehničnim čiščenjem zob na 40-4 izvrsten način. III.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 15. avgusta: Marija Stuchly, oskrbnikova vdova, 80 let, Žabjak št. 6, Marasmus senilis.

Dne 17. avgusta: Ivan Gerdadolnik, posestnikov sin, 1 mesec, Karolinska zemlja št. 46, črevesni katar. — Amalija Pogacnik, blaginčarka, 24 let, Sv. Petra cesta št. 57, jetika. — Ivana Roš, sprevednikova žena, 36 let, Coganarjeve ulice št. 4, Tuberculosis. — Ivana Strupi, delavčeva žena, 37 let, Krakovski nasip št. 10, srčna hiba.

V deželni bolnici:

Dne 13. avgusta: Matija Obres, kolarski pomočnik, 31 let, Tuberculosis.

Dne 14. avgusta: Anton Zabukovec, delavec, 66 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Mednarodna meteorol. služba, Dunaj, 18. avg. 1904.

August	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
18	9. zv.	732.3	18.8	sr. zahod	nevihta
19	7. zv.	736.4	16.2	sl. jug	dež
"	2. pop.	737.5	19.2	sr. jv. zahod	sk. oblač.

Srednja včerajšnja temperatura: 22.0°, normale: 18.6°. — Padavina v mm 11.8.

Zahtevajte samo pravi

Indra Tea

najfinejši in najboljši čaj na svetu.

Najfinejši zajutrek, izvrstna južina. 2293-3
Najboljše sredstvo proti prehladi.
Osobito priporočljivo za pokvarjen želodec.
Pospešuje prebavo ter brani želodec bolezni.

Dobiva se v boljših drogerijah in lekarnah.
Naraven le v originalnih zavojih s stalno ceno.

Na veliko pošilja

Indra Tea Import Company Trst 3.

Graška trgovinska akademija.

Ustanovljena 1863.

2050-6

Javni zavod s činom štirinajstredne višje srednje šole. Absolventi imajo v polnem obsegu pravico do enoletnega prostovoljstva. Izpričevala imajo državno veljavno. Zidalo se bo novo, dobro urejeno šolsko poslopje.

Sprejemljejo se absolventi spodnjih srednjih šol in meščanskih šol (ti pod gotovimi pogoji), vzprejajo iz drugih enakovrednih zavodov pa zavajajo od dovolitve vis. c. kr. ministrstva. Ravnoto velja tudi za prestop iz katerega razreda višje srednje šole v drugi razred trgovske akademije. (Prošnje na ministrstvo naj se vlagajo pri ravnateljstvu) Pričetek št. 19. septembra.

Pripravljalni razred, ustanovljen za manj kvalificirane in za take učence, ki niso dovolj zmogljivi nemščine.

Z zavodom je spojen enoletni kurz za abiturijente (Pričetek 5. oktobra), za absolvente višjih srednjih šol ali njih enakovrednih zavodov, ki se hote posvetiti trgovskimi ali obrtnimi poslovanjem ali pa si kot visokošolci (juristi) svoje znanosti času primerno razširijo.

Dajo se tudi prosti, na nikakršno posebno predznanje navezani celoletni ali polletni kurzi za gospe in posebej za dame. (Pričetek 19. sept. in 15. febr.)

Prospekte razpošilja in daje nadaljnja pojasnila tudi glede nameščenja učencev ravnateljska pisarna v Graču, Kaiserfeldgasse 25.

Otvoritev gostilne.

Vljudno naznanjam, da otvorim

jutri, v soboto, dne 20. avgusta t. l.

gostilno

v Kolodvorskih ulicah št. 31

in se cenjenemu občinstvu priporočam za mnogobrojni obisk.

Z odličnim spoštovanjem

Martin Lampert.

2354

Prodajalka

stara 15 do 17 let iz poštene hiše, tudi začetnica, se prejme takoj.

Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Oženjen vrtnar

brez rodovine, z dolgoletnimi izpričevaji, praktično vajen gojitve sadnega drevja, cvetic, sočivja in preprožnih cvetic išče v kratkem času primernega mesta. Šel bi tudi za hišnika k hiši z manjšim vrtom.

Vprašati je pri grofici Ceesoni v Boh. Blatnici. 22-5-4

Za obširno trgovino z mešanim blagom in železnino se iščeta dva solidna in marljiva

trgovska pomočnika

in sicer eden za takojšnji vstop, eden pa za vstop s 1. oktobrom t. l. V železnini dobro izvežbani imajo prednost. Istotam se vsprejme tudi dobro vzgojen

učenec

ki je dovršil ljud. šolo z dobrim vspehom.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

2330-2

Grenčica

„Florian“

in likér

5-188

„Florian“

najboljša kapljica za želodec.

Komi z dežele

pošten in ubogljiv, z razločno pisavo, kmetijskega stanu, in vsakega domačega dela vajen, se sprejme za majhen eksport brez prodaje.

Ponudbe z natančno navedbo plače na upravništvo „Slov. Naroda“.

Iščem prodajalko

za c. kr. glavno zalogo tobaka.

A. Casagrande v Ajdovščini.

Zveza slovenskih posojilnic v Celju razpisuje s tem

službo uradnika.

Zahteva se spretnost v vseh strokah posojilniškega in po možnosti drugega združnega poslovanja sploh ter znanje trgovskega knjigovodstva in korespondence.

Vojašine prosti prosilci, ki so večji stenografije in bi se usposobili za revizijski posel, imajo prednost.

Plača in pogoji po dogovoru.

Nastop službe takoj, oziroma do 15. septembra 1904, event. tudi pozneje.

Prošnje z izpričevaji in dokazili dosedanjega službovanja se sprejemajo do 25. avgusta 1904.

23-5-3

Znižane cene!

Samo 6 dni

Havra v New-York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki „Francoske prekomorske družbe“.

Edina najkrajša črta

čez Bazel

Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino

236-16

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta 6

blizu znane gostilne „pri Figovcu“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Invod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. junija 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ Ob 12. uri 24 m ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 5 m jutraj obojni vlak v Trbiž od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m jutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Hebr, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 12. uri 10 m popoldne obojni vlak v Podnart-Kropf le ob nedeljah in praznikih od 2. junija naprej. — Ob 3. uri 56 m popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregene, Carth, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Hebr, Francove vare, Karlove vare, Prago (Ljubljana-Linc-Praga direktni voz 1. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Ljubljana-Monakovo direktni voz 1. in II. razr.). — PROGA IZ NOVO MESTO IN V KOČEVJE. Obojni vlaki Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomestu, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne: istotako. — Ob 2. uri 10 m popoldne obojni vlak v Grosuplje od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novomestu, Kočevje. PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽ A. Ob 3. uri 23 m jutraj obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, (Monakov. Ljubljana direktni voz 1. in II. razr.) Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ansee, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m jutraj obojni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Karlove vare, Hebr, Marijine vare, Prago (Praga-Linc-Ljubljana direktni voz 1. in II. razr.), Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Carth, Bregene, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Šmohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 30 m zvečer obojni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Franzensfeste, Karlovih varov, Heba, Plzna, Budejovic, Linca, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal v Inomosta in Solnograda. — Ob 10. uri 40 m ponoči obojni vlak s Trbiža od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — PROGA IZ NOVEGAMESTA IN KOČEVJA. Obojni vlaki: Ob 8. uri 44 m jutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Ob 9. uri 23 m ponoči obojni vlak z Grosuplje od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. v KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 23 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNICA. Mešani vlaki: Ob 8. uri 49 m jutraj, ob 10. uri 56 m dopoldne, ob 8. uri 13 m zveč. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Stenografa

veščega slovenskega in nemškega jezik sprejme takoj v svojo pisarno

dr. Matej Pretnar

odvetnik v Trstu 2348 1

Via della Cassa di Risparmio št. 13, II. nad.

Pozor, mizarji!

Radi bolezni se razproda več vrst različnega mehkega in trdega lesa, dalje popolnoma novo, pred 3 meseci naročeno, kompletno mizarско orodje za tri delavce. 2318 3

Oglasiti se je pri mizarjem mojstru Ivanu Hočevanju v Metliki.

Sprejmejo se pod jako ugodnimi pogoji solidni in spretni

zavarovalni potovalci.

Ponudbe naj se pošiljajo pod „zavarovalni potovalci“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

921-40

Oklic.

Daje se na splošno znanje, da se nameravata poročiti: 2335

1.) rudar Ivan Kozjek, stanujoč v Osterfeldu, sin zamrlega kmetovalca Mihaela Kozjeka, nazadnje stanujočega v Korenem in njegove žene Ane roj. Stanovnik, stanujoče v Korenem;

2.) Frančiška Potočin, brez obrti, stanujoča v Sterkrade, preje v Dvoru na Avstrijskem, hči Marije Potočin, sedanje žene rudarja Ivana Kolenca, stanujoče v Dvoru na Avstrijskem.

Ta oklic se ima objaviti v občinah Osterfeld, Sterkrade in v časopisu „Slov. Narod“,